

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด

ประจำปีงบประมาณ 2565

(ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม
อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู)

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 จังหวัดขอนแก่น
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น (สสว.๕) จำนวน ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ๒) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ๖ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ ๓ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ ๔ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด

ส่วนที่ ๕ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ของสสว.๕ จ.ขอนแก่น

ส่วนที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๗ จังหวัด มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน ๕๔,๔๐๖.๕๓ ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น ๓๔,๐๗๐,๗๗๒ ไร่ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบ ได้แก่ ๑.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู) ตั้งอยู่เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๘ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๐-๑๐๓ องศาตะวันออก ๒.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด) ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕-๑๘ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๑-๑๐๓ องศา ตะวันออกซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจังหวัดเลยและจังหวัดหนองคายที่เป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ด้านประชากร มีจำนวนประชากร ทั้งสิ้น ๗,๗๗๖,๓๖๒ คน แบ่งเป็น ประชากรเพศชาย มีจำนวน ๓,๖๑๙,๐๓๘ คน ประชากรเพศหญิง มีจำนวน ๔,๑๖๗,๓๒๔ คน ประชากรส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๖-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๖ ของจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านสาธารณสุข มีจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ทั้งสิ้น ๑,๔๒๔ ทั้งนี้จากการเปรียบเทียบจำนวน รพ.สต. กับจำนวนตำบลทั้งหมดในพื้นที่ทั้ง ๗ จังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดมี รพ.สต. ประจำตำบล และบางตำบลนั้นมี รพ.สต.มากกว่า ๑ แห่ง ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเบื้องต้นในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง จากข้อมูลสาเหตุการตายจากโรคต่างๆ ในพื้นที่ ปี ๒๕๖๕ (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕) พบว่า โรควัยชราและโรคเสื่อมของสมองในวัยชรา เป็นสาเหตุการตาย อันดับที่ ๑ มีจำนวน ๑,๘๓๒ คน รองลงมาคือ หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียดมีจำนวน ๑,๓๗๓ คน,เบาหวานชนิดที่ไม่

ต้องพึ่งอินซูลินไม่มีภาวะแทรกซ้อน มีจำนวน ๖๕๐ คน โรคเสื่อมของสมองในวัยชรา มิได้จำแนกไว้ที่ได้ มีจำนวน ๖๒๐ คนและความดันโลหิตสูงไม่ทราบสาเหตุ (ปฐมภูมิ) มีจำนวน ๔๘๖ ตามลำดับ คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๒๓.๕๕ , ๑๗.๑๙ , ๘.๓๕ , ๗.๙๗ และ ๖.๒๔ ต่อแสนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

ด้านการศึกษา มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๖,๓๘๐ แห่ง มีสถานศึกษาในระบบจำนวน ๖,๒๘๔ แห่ง มีจำนวนนักเรียน นักศึกษา ทั้งสิ้น ๑,๓๖๗,๓๙๑ คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับประถมศึกษา จะเห็นได้ว่านักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ที่จะเลือกศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ในส่วนของการศึกษานอกระบบ ได้แก่ กศน. มีจำนวน ๙๖ แห่ง จากการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนในปีที่ผ่านมา มีจำนวนลดลงในทุก ๆ ปี และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากประชากรวัยเรียนในปัจจุบันรับการศึกษาในระบบมากขึ้น

ด้านแรงงาน ภาวการณ์มีงานทำของประชากรพบว่ากำลังแรงงาน มีทั้งสิ้น ๘,๕๑๘,๒๗๘ คน แบ่งเป็นผู้มีงานทำจำนวน ๕,๑๖๗,๒๖๖ คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน ๔๗,๐๘๔ คน และมีผู้ว่างงานสูงถึง ๓,๓๐๓,๘๕๘ คน และในส่วนของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือในปีที่ผ่านมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และมีจำนวนลดลงในปีพ.ศ.๒๕๖๓ มีจำนวน ๑๖,๑๑๙ คน

ด้านที่อยู่อาศัย จำนวนชุมชนผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัด พบว่ามีจำนวนชุมชนผู้มีรายได้น้อยทั้งสิ้น ๕๒ ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนแออัด จำนวน ๓๘ แห่ง และชุมชนชานเมืองจำนวน ๖ แห่ง และชุมชนชานเมืองจำนวน ๘ แห่ง มีบ้านจำนวน ๒,๖๘๔ หลัง มีครัวเรือน ๒,๘๐๘ ครัวเรือน และมีประชากรจำนวน ๑๑,๒๑๑ คน

ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ข้อมูลการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในเขตพื้นที่ พบว่าอัตราการขยายตัวของ GPP ทั้ง ๗ จังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงทุกๆ ปี หากพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ของกลุ่มจังหวัดย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๔) พบว่าผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่เริ่มมีจำนวนลดลงในปี ๒๕๖๔ และมีแนวโน้มการมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่จะสูงขึ้นในทุกๆ ปี เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมในกลุ่มจังหวัด พบว่าวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑.เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ๒.เพื่อใช้ทำการเกษตร ๓.เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน

ด้านองค์กรภาคีเครือข่าย ประกอบด้วยองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๓๘๖ แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๖๗๑ แห่ง กองทุนสวัสดิการสังคม จำนวน ๗๙๖ แห่ง สภาองค์กรคนพิการ จำนวน ๑๐๓ แห่ง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๕๔๕ แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๒๔๓ แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน ๙๒๑ แห่ง ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.) จำนวน ๙๑๘ แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน ๓๔,๑๑๘ คน ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุจำนวน ๑,๘๔๒ คน และสภาเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๐,๐๘๓ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มประชากรเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๘๐,๐๐๖ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรเด็กในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๓ จากนั้นเริ่มลดลงในปีปัจจุบัน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๑๗,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๙ ของจำนวนประชากรเด็กที่มีอายุ ๐-๖ ปี (๔๕๘,๑๗๖ คน) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีจำนวน ๑๒๒ คน เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี จำนวน ๒๙ คน เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว จำนวน ๒,๔๖๒ คน เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน ๕๗๖ คน เด็กนอกระบบ จำนวน ๖,๖๓๖ คน และเด็กไร้สัญชาติจำนวน ๒๐๘ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๘๔,๔๒๗ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าจำนวนเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๑,๐๘๔ คน เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศ จำนวน ๓๖ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๙๖๐,๙๔๒ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากข้อมูลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน ๑๖ คน สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจ จำนวน ๘๒ คน แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน จำนวน ๖,๙๐๖ คน สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน จำนวน ๒๗,๘๓๕ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มครอบครัวในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนครอบครัวในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๓๔๔,๕๓๑ ครอบครัว ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส มีจำนวน ๒๓,๐๘๘ ครอบครัวครอบครัวหย่าร้างมีจำนวน ๑๑,๑๙๒ ครอบครัว ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน มีจำนวน ๑๘๔ ครอบครัว ครอบครัวเรือนยากจนมีจำนวน ๙๘,๔๑๓ ครอบครัว

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๕๗,๓๗๔ คนจากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรสูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๒๔,๖๑๕ คน ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ประกอบผู้สูงอายุติดสังคม มี ๑,๘๒๗,๔๖๒ คน ผู้สูงอายุติดบ้านมี ๒๕,๗๖๗ คน ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเอง

ไม่ได้ (ติดเตียง) มี ๔,๑๔๕ คน ผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอดทาน มี ๒๖ คน ผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม มี ๒,๑๕๐ คน ผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ มี ๑๘ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนคนพิการในพื้นที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๙๙ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓.๒๖ ของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดจากข้อมูล ย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และหากพิจารณาข้อมูลพบว่าผู้พิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีบัตรประจำตัวคนพิการครอบคลุม ๑๐๐% และได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ ๘๒.๕๑ และคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุร้อยละ ๖๒.๓๖ ของจำนวนคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณาข้อมูลสาเหตุความพิการทั้ง ๖ สาเหตุแล้ว พบว่าไม่ทราบสาเหตุความพิการพบว่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๔๔ ของจำนวนสาเหตุความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณาข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ จะพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๕๓

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาข้อมูลรายประเด็นพบว่า คนยากจน (ตกเกณฑ์ จปฐ.) มีจำนวน ๓๕๔,๙๒๒ คน คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย มีจำนวน ๓๓๒ คน ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร มีจำนวน ๑๓,๓๕๔ คน ผู้พันโทฯ จำนวน ๓๖๓ คนและผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๕,๖๐๗ คน

สถานการณ์เชิงประเด็นของกลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคอนแบบซีเป่า TP MAP แยกรายมิติในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พบว่ามีจำนวนคนจนในพื้นที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๔,๗๕๒ คน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นจำแนกรายมิติในพื้นที่จะเห็นว่า กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านความเป็นอยู่ มีจำนวน ๑๘,๒๓๒ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๗,๗๙๑ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านสุขภาพมีจำนวน ๒๗,๕๓๒ คนกลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านรายได้มีจำนวน ๕๗,๒๑๐ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๔๕๘ คน

สถานการณ์เชิงประเด็นของข้อมูลครัวเรือนเปราะบางในเขตพื้นที่ พบว่า มีจำนวนครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๒๕,๖๐๔ ครัวเรือน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นในพื้นที่จะเห็นว่า ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงมีจำนวน ๑๖,๔๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๖๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดระดับความเปราะบางของครัวเรือนระดับ ๐ มีจำนวน ๓๖๗,๑๖๗ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๑ มีจำนวน ๑๙,๖๗๑ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๒ มีจำนวน ๓๐,๖๘๕ ครัวเรือน และครัวเรือนเปราะบางระดับ ๓ มีจำนวน ๖,๙๔๗ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๖๙ ๔.๖๒๑ , ๗.๒๐๙ , ๑.๖๓๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

จากการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น มีการดำเนินกิจกรรมดังนี้จากข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น พบว่า ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๑๖๕,๕๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๙ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัด หากพิจารณาข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกรายมิติจะเห็นว่า มิติด้านความเป็นอยู่มีจำนวน ๓๗๘๕ ครัวเรือน มิติด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๖,๖๗๔ ครัวเรือน มิติ

ด้านสุขภาพมีจำนวน ๑๐,๓๒๕ ครั้วเรือน มิติด้านรายได้ มีจำนวน ๕๘,๔๓๒ ครั้วเรือน มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๖๖,๓๒๖ ครั้วเรือน

สถานการณ์เชิงประเด็นของข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) พบว่ามีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั้งสิ้น ๒๐๐,๙๓๘ คน คิดเป็นอัตราป่วย ๒,๕๘๓.๙๖ ต่อประชากรแสนคน ผู้ติดเชื้อที่กำลังรักษา จำนวน ๑๑,๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๓ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ผู้ติดเชื้อที่รักษาหาย จำนวน ๑๘๙,๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑๖ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และจำนวนผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มี ๙๔๐ คน คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๑๒.๒๒ ต่อประชากรแสนคน โดยประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้รับวัคซีนป้องกันโควิด ดังนี้เข็มที่ ๑ จำนวน ๔,๘๓๐,๘๖๕ คน เข็มที่ ๒ จำนวน ๔,๔๖๘,๘๖๙ คน กระตุ้นเข็มที่ ๓ จำนวน ๑,๘๕๗,๑๘๑ คน กระตุ้นเข็มที่ ๔ จำนวน ๑๖๐,๙๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ , ๕๗.๔๖ , ๒๓.๘๘ และ ๒.๐๖ ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

จากข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) จะเห็นว่าผู้ป่วย COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือรวมทั้งสิ้น ๑๑,๖๕ ราย ครอบคลุมผู้เสียชีวิตจาก COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๑๑๖๕ ครอบคลุม ผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ มีจำนวน ๑๕,๕๗๐ ราย ครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ ๗,๗๑๐ ครอบคลุม และหากพิจารณากลุ่มเปราะบางที่ได้รับการผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือจำนวนทั้งสิ้น ๔,๘๘๔ ราย โดยแบ่งออกเป็นรูปแบบการช่วยเหลือเป็นตัวเงิน รวมทั้งสิ้น ๖,๕๒๖,๗๔๒ บาท เครื่องอุปโภค-บริโภค อันประกอบด้วย ถูยั้งซีพ ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม ข้าวกล่อง ของใช้ในชีวิตประจำวัน นมเด็กแรกเกิด ผ้าอ้อมเด็ก/ผู้ใหญ่ เป็นต้น ตลอดจนการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน ๖๓ หลัง และการช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น ๑,๗๕๙ ราย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ประชากรสูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ ได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) ซึ่งมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๒๓.๘๘ ของประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และอีก ๙ ปีข้างหน้าคาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aged Society) จากสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่กำลังจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากของกระบวนการปรับตัวทุกช่วงของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพ บทบาทที่มีต่อเศรษฐกิจ บทบาทที่มีต่อสังคม และบทบาทที่มีต่อวัฒนธรรม ผ่านข้อเสนอแนะตามโครงการวิจัยกระบวนการสร้างคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การยกระดับชุมชนอย่างบูรณาการในยุค ๔.๐ (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น, ๒๕๖๕ น.๑๓๒-๑๓๓) ดังต่อไปนี้

๑) ด้านความสามารถเพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ จึงควรจัดฝึกอบรมเพิ่มความรู้ด้านอาชีพ ต่อยอดทักษะอาชีพ รวมถึงสนับสนุนการทำงานที่มีลักษณะยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา และสถานที่ในการทำงาน

โดยเอื้อต่อภาวะสุขภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัยและความสุขในการทำงาน รวมถึงการทำงานงานใกล้บ้านที่สามารถอยู่กับลูกหลาน ตลอดจนงานที่สามารถทำงานที่บ้านได้ นอกจากนี้การสนับสนุนด้านการงานจะเพิ่มรายได้เพื่อการดำรงชีพของผู้สูงอายุและครอบครัว อันเป็นบทบาทที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณค่าของผู้สูงอายุได้

๒) ภาครัฐควรออกแบบรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนรวมถึงบุคคลใกล้ชิด ควรมีการกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ หรือเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเข้าถึงสวัสดิการของผู้สูงอายุ หรือการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการสื่อสารกันในกลุ่มครอบครัว นับเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ส่งผลต่อคุณค่าของผู้สูงอายุด้วย

๓) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุสะท้อนถึงสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่ต้องช่วยส่งเสริมหรือดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุยังรู้สึกว่ามีคุณค่า ดังนั้น ภาครัฐควรส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ค่ายครอบครัว เป็นต้น

๔) การถูกยอมรับจากคนในชุมชนเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณค่าของผู้สูงอายุด้วย เช่น การยอมรับผ่านการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ทั้งจากกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านผู้สูงอายุ ควรผลักดันการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการดูแลตนเอง และดูแลสุขภาพ การฝึกอบรมด้านอาชีพ การให้ความรู้เรื่องโรคการปฐมพยาบาลการทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ

๕) ภาครัฐ และครอบครัวสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีอำนาจ หรืออิสระในการตัดสินใจต่าง ๆ เช่น การเลือกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การได้ออกกำลังกาย การได้เลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น และภาครัฐควรประชาสัมพันธ์ และสร้างภาพลักษณ์ใหม่กว่าวัยผู้สูงอายุ ยังเป็นวัยที่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ไม่ได้เป็นภาระของครอบครัว ชุมชนและสังคม

๖) ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ดำเนินกิจกรรมที่สร้างการเป็นผู้สูงอายุต้นแบบที่ดี เช่น การเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม) การได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีผลต่อการรับรู้การมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาดังกล่าว ส่งผลให้ได้รับการยอมรับทางสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุรับรู้ว่าคุณค่าตนเองยังมีความสำคัญ มีคุณค่าต่อครอบครัว ชุมชนหรือสังคม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมพบประเด็นเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น จากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่ ๑/๖๔ และ ๒/๖๔ จะเห็นได้ว่ามีเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ของจำนวนเด็กหลุดนอกระบบการศึกษาทั้งประเทศ ซึ่งสาเหตุมาจากปัญหาด้านครอบครัว เนื่องจากนักเรียนที่หลุดระบบการศึกษาส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ครอบครัวหย่าร้าง ต้องช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัว ประกอบกับมีพี่น้องหลายคนอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย จึงทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบได้ ๒) ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนในช่วงโควิด ๑๙ ทำให้เรียนไม่ทัน จึงหยุดเรียน ประกอบกับผู้ปกครองพาเด็กไปทำงานรับจ้าง ส่งผลกระทบต่อการติดตามตัวเด็ก สถานการณ์เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา กลายเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญ และจำเป็นต้องเร่งหาทางแก้ไขโดยการสร้างโอกาสทาง

การศึกษาให้กับเด็ก ผ่านแนวทางการขับเคลื่อนงานของพมจ.และทีม One Home ตามโครงการ "พาน้องกลับมาเรียน" ในระดับพื้นที่ได้ดังนี้

๑. ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายระดับจังหวัดร่วมกับศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษา กับศึกษาธิการจังหวัดและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

๒. ประสานโรงเรียนที่มีรายชื่อนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาในพื้นที่ ประสานเพื่อตรวจสอบข้อมูลกลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ซึ่งเป็นระบบที่ถูกออกแบบให้เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษา โดยใช้ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่ ๑/๖๔ และ ๒/๖๔ ของหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการแต่ละสังกัด (สพฐ.สอศ.,สช.,กศน.กสศ.) เป็นข้อมูลตั้งต้นในการใช้ค้นหา ติดตาม ช่วยเหลือ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบการมีตัวตนกับฐานข้อมูลกลางกับระบบ Education DataCenter: EDC ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยระบบจะมี ๒ แบบ ได้แก่

๑) เว็บไซต์ “พาน้องกลับมาเรียน” <https://dropout.edudev.in.th> และ

๒) Application “พาน้องกลับมาเรียน”

๓. ประสานความร่วมมือการทำงาน และชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานกิจกรรมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกันในทุกระดับ(ระดับอำเภอ ระดับตำบล ระดับชุมชน/หมู่บ้าน)

๔. ลงพื้นที่เยี่ยมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจข้อมูลครัวเรือนรับฟังสภาพปัญหาโดยใช้สมุดพกครอบครัวเป็นเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลและบันทึกข้อมูลในระดับบุคคลและครัวเรือน

๕. วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อทราบสภาพปัญหาความต้องการของครัวเรือนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายระดับบุคคลและครัวเรือน เพื่อป้องกันการหลุดจากระบบการศึกษา

๕.๑ กลุ่มที่มีรายชื่ออยู่ในระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) หรือ TPMAP ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนตามลำดับความเร่งด่วน

๕.๒ กลุ่มที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในระบบ TPMAP ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเปราะบางรายมิติ เพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและหากพบว่าเป็นครัวเรือนเปราะบางดำเนินการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ TPMAP ต่อไป

๖. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนตามลำดับความเร่งด่วนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องให้ความช่วยเหลือ โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

๖.๑ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น) การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่เด็กและครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อสนับสนุนการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาเช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค ให้เงินสงเคราะห์ (เงินอุดหนุน) การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการที่พึงได้รับ

๖.๒ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะกลาง เช่น ให้ความรู้ การฝึกอาชีพ การเข้าถึงโอกาส การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของชุมชน การเข้าถึงระบบสารสนเทศ การปรับสภาพแวดล้อม การปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

๖.๓ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะยาว เช่น การมีที่ดินทำกิน การเป็นชุมชนสีเขียว (ปลอดภัยไม่มีการขโมย) การมีพื้นที่สาธารณะ การบรรจุแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนในแผนของระดับท้องถิ่น/จังหวัด

๗. บูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนร่วมกับภาคีเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนที่ครอบคลุมในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม โดยร่วมกันบูรณาการการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของครัวเรือนในมิติต่างๆ ได้แก่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านเศรษฐกิจและรายได้ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย มิติด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

๘. การติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ตลอดจนปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๙. รายงานผลการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการ

๑๐. จัดเวลาที่สรุปบทเรียน ดำเนินการถอดบทเรียนที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในระดับพื้นที่ เพื่อนำผลการถอดบทเรียนไปจัดทำเป็นแนวทางและรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดองค์ความรู้(Knowledge Management) และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างพื้นที่ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่ต่อไป

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มอบหมายให้ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๑ (สสว. ๑-๑๑) ดำเนินการโครงการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น ในการคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ (สสว. ๕) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย ๖ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ บทนำ ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ส่วนที่ ๓ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ส่วนที่ ๔ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด ส่วนที่ ๕ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ของสสว. ๕ จ.ขอนแก่น และส่วนที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๕ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด สามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

นายสุเมธ ทรายแก้ว และคณะผู้จัดทำ
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕
กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ฏ
สารบัญรูปภาพ	ต
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ วิธีการดำเนินงาน	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น	
๒.๑ ด้านที่ตั้งและอาณาเขต	๔
๒.๒ ด้านลักษณะภูมิอากาศ	๕
๒.๓ ด้านการปกครอง	๕
๒.๔ ด้านประชากร	๖
๒.๕ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์	๘
๒.๖ ด้านสาธารณสุข	๑๐
๒.๗ ด้านการศึกษา	๑๒
๒.๘ ด้านแรงงาน	๑๕
๒.๙ ด้านที่อยู่อาศัย	๑๗
๒.๑๐ ด้านเศรษฐกิจและรายได้	๑๗
๒.๑๑ ด้านภาคีเครือข่าย	๒๒
ส่วนที่ ๓ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด	
๓.๑ กลุ่มเด็ก	๒๔
๓.๒ กลุ่มเยาวชน	๒๕
๓.๓ กลุ่มสตรี	๒๖
๓.๔ กลุ่มครอบครัว	๒๗
๓.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ	๒๘
๓.๖ กลุ่มคนพิการ	๒๙
๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	๓๑
ส่วนที่ ๔ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด	
๔.๑ สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	๓๒
๔.๒ สถานการณ์ภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-๑๙	๓๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ ๕ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ของสสว.๕ จ.ขอนแก่น	
๕.๑ กลุ่มเด็ก	๓๘
๕.๒ กลุ่มเยาวชน	๓๙
๕.๓ กลุ่มสตรี	๔๐
๕.๔ กลุ่มครอบครัว	๔๐
๕.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ	๔๑
๕.๖ กลุ่มคนพิการ	๔๒
๕.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	๔๓
ส่วนที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
๖.๑ บทสรุป	๔๔
๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๔๙
๖.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด	๕๐
เอกสารอ้างอิง	๕๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น	๔
ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนเขตการปกครองพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น	๖
ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ จำแนกตามเพศ และจังหวัด	๖
ตารางที่ ๒.๔ แสดงข้อมูลด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์รายจังหวัด	๘
ตารางที่ ๒.๕ แสดงจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชน จำแนกตามจังหวัด	๑๐
ตารางที่ ๒.๖ แสดงจำนวนประชากรต่อแพทย์รายจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสสว.๕	๑๑
ตารางที่ ๒.๗ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรกจากโรคต่างๆ จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕	๑๑
ตารางที่ ๒.๘ สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ จำแนกรายสังกัด รายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๔	๑๓
ตารางที่ ๒.๙ จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๓
ตารางที่ ๒.๑๐ จำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน จำแนกรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๑๔
ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงข้อมูลนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบสสว.๕	๑๔
ตารางที่ ๒.๑๒ ภาวะการมีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัด .ไตรมาส ๑ (มกราคม – มีนาคม ๒๕๖๕)	๑๘
ตารางที่ ๒.๑๓ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของกลุ่มจังหวัด	๑๖
ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงจำนวนชุมชนผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัด	๑๗
ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๗
ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) พ.ศ.๒๕๖๒ –๒๕๖๔	๑๘
ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๐ –๒๕๖๔	๑๙
ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๒๐
ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่ายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕	๒๒
ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงข้อมูลภาคีเครือข่ายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕	๒๓
ตารางที่ ๓.๑ แสดงสถานการณ์เด็ก จำแนกตามจังหวัด	๒๔
ตารางที่ ๓.๒ แสดงสถานการณ์เยาวชน จำแนกตามจังหวัด	๒๕
ตารางที่ ๓.๓ แสดงสถานการณ์กลุ่มสตรี จำแนกตามจังหวัด	๒๖
ตารางที่ ๓.๔ แสดงสถานการณ์กลุ่มครอบครัวจำแนกตามจังหวัด	๒๗
ตารางที่ ๓.๕ แสดงสถานการณ์ผู้สูงอายุ จำแนกตามจังหวัด	๒๘
ตารางที่ ๓.๖.๑ แสดงสถานการณ์คนพิการ จำแนกตามจังหวัด	๒๙
ตารางที่ ๓.๖.๒ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามสาเหตุความพิการ แยกรายจังหวัด	๒๙
ตารางที่ ๓.๖.๓ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ แยกรายจังหวัด	๓๐
ตารางที่ ๓.๗ แสดงสถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส จำแนกตามจังหวัด	๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๔.๑.๑	๓๒
กลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP แยกรายมิติ	
ตารางที่ ๔.๑.๒	๓๓
แสดงข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง รายจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.๕ จ.ขอนแก่น	
ตารางที่ ๔.๑.๓	๓๔
แสดงข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายจำแนกตาม มิติตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	
ตารางที่ ๔.๒.๑	๓๕
แสดงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบสสว.๕	
ตารางที่ ๔.๒.๓	๓๖
แสดงข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรค COVID-๑๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น	
ตารางที่ ๔.๒.๓	๓๖
แสดงข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรค COVID-๑๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น	

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น	๗
แผนภูมิที่ ๒.๒ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรก จากโรคต่างๆ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๔	๑๒
แผนภูมิที่ ๒.๓ กราฟแสดงจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖
แผนภูมิที่ ๒.๔ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ของกลุ่มจังหวัด	๑๘
แผนภูมิที่ ๒.๖ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๒
แผนภูมิที่ ๕.๑ กราฟแสดงแนวโน้มจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔	๓๕

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๑.๑ แผนที่จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

หน้า
๕

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา ๑๐ วรรค ๑) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Arae-Based Budgeting : ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรองทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๘

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑-๑๑ (สสว.) เป็นส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค โดยมีอำนาจหน้าที่ คือ ข้อ ๑ พัฒนางานด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้สอดคล้องกับพื้นที่และเป้าหมาย ข้อ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการองค์ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานบริการกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ให้บริการ ในความรับผิดชอบของกระทรวง รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและประชาชน ข้อ ๓ ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาสังคมและการจัดยุทธศาสตร์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ข้อ ๔ สนับสนุนการนิเทศงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มีหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นอกจากนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการทำหน้าที่เชื่อมโยงประสานนโยบายระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ในการแปลงนโยบาย ข้อมูลสารสนเทศ องค์กรความรู้ และแผนต่างๆ ของกระทรวงฯ ให้เกิดการบูรณาการ การปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงฯ ในส่วนภูมิภาค ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และมีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อนให้เกิดการบูรณาการโครงการด้านสังคมเชิงพื้นที่ในระดับพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทั้งในส่วนของแผนปฏิบัติงานและแผนค่าของงบประมาณเชิงพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในการบูรณาการการดำเนินงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับพื้นที่และยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่มาของการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด พื้นที่ ๗ จังหวัด ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๒ เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น

๑.๓ วิธีการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑ - ๑๑ ได้ตกลงร่วมกันและ มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการ ดำเนินการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม โดยมีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนงาน ดังนี้

๑) เจ้าภาพ (สสว.๕ จ. ขอนแก่น) ประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจและให้ความรู้ พร้อมทั้งกำหนด แนวทางการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๕

๒) เจ้าภาพ (สสว.๕ จ. ขอนแก่น) จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจังหวัด

๓) สสว. ๑-๑๑ กำหนดประเด็นการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

๔) สสว. ๑-๑๑ กำหนดรูปแบบ (Template) เล่มรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๕

๕) สสว. ๑-๑๑ ดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดในเขต รับผิดชอบพร้อมทั้งจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด

๖) สสว. ๑-๑๑ ดำเนินการจัดทำรูปเล่มรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด และจัดส่งไฟล์ รูปเล่มพร้อมสรุปรายงานเป็น INFO ให้เจ้าภาพ

๗) สสว.๕ จ.ขอนแก่น (เจ้าภาพ) ประชุมถอดบทเรียนการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่ม จังหวัด

๘) สสว. ๑-๑๑ ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดแก่ หน่วยงานด้านสังคมที่เกี่ยวข้อง (พมจ. กมพ. ทีม One Home พม. ภาคีเครือข่าย) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์ต่างๆ

๙) สสว. ๑-๑๑ ติดตามการนำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดไปใช้ประโยชน์

๑๐) สสว.๕ จ.ขอนแก่น (เจ้าภาพ) รายงานผลการขับเคลื่อนงานการจัดทำรายงานสถานการณ์ทาง สังคมกลุ่มจังหวัดประจำปี ๒๕๖๕

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคม

๒) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด สามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น (อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู ขอนแก่น ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม)

๒.๑ ด้านที่ตั้งและอาณาเขต

ตารางที่ ๒.๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

จังหวัด	พื้นที่		จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ของประชากร (คน/ตร.กม.)
	ตารางกิโลเมตร	ไร่		
อุดรธานี	๑๑,๗๓๐.๓๐	๗,๓๓๑,๔๓๙	๑,๕๓๖,๑๒๐	๑๓๐.๙๕
เลย	๑๑,๓๑๓.๖๐	๗,๑๔๐,๓๘๓	๖๓๘,๗๓๒	๕๖.๔๕
หนองบัวลำภู	๓,๘๕๙.๑๐	๒,๔๑๑,๙๓๘	๕๑๖,๘๔๓	๑๓๓.๙๒
หนองคาย	๓,๐๒๖.๕	๑,๘๙๓,๗๒๖	๕๐๙,๐๐๑	๑๖๘.๑๘
ขอนแก่น	๑๐,๘๘๕.๙๙	๖,๘๐๐,๐๐๐	๒,๓๓๑,๓๐๗	๒๑๔.๑๕
ร้อยเอ็ด	๘,๒๙๙.๔๖	๕,๑๘๗,๑๕๖	๑,๒๙๖,๐๑๓	๑๕๖.๑๕
มหาสารคาม	๕,๒๙๑.๖๘๓	๓,๓๐๗,๓๐๑.๘๗๕	๙๔๘,๓๑๐	๑๗๙.๒๐
รวม	๕๔,๔๐๖.๕๓	๓๔,๐๗๐,๗๗๒	๗,๗๗๖,๓๒๖	

ที่มา ..กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย....ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๗ จังหวัด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบ ได้แก่ **๑.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑** (จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู) ตั้งอยู่เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๘ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๐-๑๐๓ องศาตะวันออก **๒.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง** (จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด) ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕-๑๘ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๑-๑๐๓ องศาตะวันออกซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน ๕๔,๔๐๖.๕๓ ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น ๓๔,๐๗๐,๗๗๒ ไร่ **จังหวัดอุดรธานี** มีพื้นที่ ๑๑,๗๓๐.๓๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗,๓๓๑,๔๓๙ ไร่ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุด ในกลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น รองลงมาคือ จังหวัดเลย ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม หนองบัวลำภู และหนองคาย ตามลำดับ โดยมีจังหวัดเลยและจังหวัดหนองคาย ที่เป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดอื่น ดังนี้

- ด้านทิศเหนือ ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
- ด้านทิศตะวันออก ติดต่อกับ จ.มุกดาหาร จ.ยโสธร จ.สกลนคร และจ.นครพนม
- ด้านทิศตะวันตก ติดต่อกับ จ.ชัยภูมิ จ.เพชรบูรณ์ และจ.พิษณุโลก
- ด้านทิศใต้ ติดต่อกับ จ.ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา

ภาพที่ ๑.๑ แผนที่จังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

๒.๒ ด้านลักษณะภูมิอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีอากาศร้อนชื้นสลับกับฤดูแล้ง มีฝนตกปานกลางมี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน (มีนาคม – พฤษภาคม) ฤดูฝน (พฤษภาคม – ตุลาคม) และฤดูหนาว (พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์) ฤดูหนาว อากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน ฤดูร้อน อากาศจะร้อนและแห้งแล้งมาก เพราะอยู่ไกลจากทะเล ปัจจัยที่ควบคุมอุณหภูมิใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีผลทำให้มีอากาศหนาวเย็นกว่าภาคอื่นๆ และพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๑ องศาเซลเซียสต่อปีความกดอากาศเฉลี่ยปีละ ๑๐๐๙.๗๒ มิลลิเมตรปรอท และมีปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ต่อปีเฉลี่ยอยู่ที่ ๑,๕๑๐ มิลลิเมตร อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก สามารถปลูกพืชหรือทำการเกษตรที่ต้องอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จัดอยู่ในกลุ่มที่มีฝนตกสลับกับแห้งแล้ง ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีผลทำให้อากาศหนาวเย็น และพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ ทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง ระยะใกล้-ไกลทะเล จะทำให้อากาศมีความแตกต่างกันระหว่าง ฤดูร้อนและฤดูหนาวมากเนื่องจากไม่มีพื้นที่ติดต่อกับทะเล มีอุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย ๓๖.๓๕ องศาเซลเซียส มี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ในแต่ละฤดูจะมีช่วงเวลาไม่คงที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและอิทธิพลของลมมรสุมเป็นหลัก

๒.๓ ด้านการปกครอง

เขตการปกครองพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๗ จังหวัด ประกอบด้วย ๑๐๘ อำเภอ ๘๙๑ ตำบล ๑๐,๙๒๔ หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๙๔๕ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗ แห่ง เทศบาลนคร ๒ แห่ง เทศบาลเมือง ๒๕ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๔๒ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๖๖๗ แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนเขตปกครองมากที่สุดคือ **จังหวัดขอนแก่น** มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖ อำเภอ ๑๙๙ ตำบล ๒,๓๓๑ หมู่บ้านและจังหวัดที่มีจำนวนพื้นที่ทางการปกครองน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย ๖ อำเภอ ๕๙ ตำบล ๖๘๗ หมู่บ้าน ดังตารางที่ ๒.๒

ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนเขตการปกครองพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

(หน่วย:แห่ง)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
อุดรธานี	๒๐	๑๕๖	๑,๘๘๐	๑	๑	๓	๖๒	๑๑๔
เลย	๑๔	๘๙	๙๑๖	๑	๐	๒	๒๗	๗๑
หนองคาย	๙	๖๒	๗๒๒	๑	๐	๒	๑๗	๔๘
หนองบัวลำภู	๖	๕๙	๖๘๗	๑	๐	๑	๒๓	๔๔
ขอนแก่น	๒๖	๑๙๙	๒,๓๓๑	๑	๑	๖	๗๗	๑๔๐
ร้อยเอ็ด	๒๐	๑๙๓	๒,๔๔๔	๑	๐	๑๐	๑๘	๑๒๗
มหาสารคาม	๑๓	๑๓๓	๑,๙๔๔	๑	๐	๑	๑๘	๑๒๓
รวม	๑๐๘	๘๙๑	๑๐,๙๒๔	๗	๒	๒๕	๒๔๒	๖๖๗

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, วันที่...๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

๒.๔ ด้านประชากร

ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ จำแนกตามเพศ และจังหวัด

(หน่วย : คน)

จังหวัด	อายุ ๐-๑๗ ปี			อายุ ๑๘-๒๕ ปี			อายุ ๒๖-๕๙ ปี			อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป			รวม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อุดรธานี	๑๕๙,๐๙๘	๑๕๑,๘๕๐	๓๑๐,๙๔๘	๘๖,๐๖๙	๘๓,๒๗๘	๑๖๙,๓๔๗	๔๑๑,๙๑๕	๔๖๗,๙๗๘	๘๗๙,๘๙๓	๑๑๘,๒๗๕	๑๔๐,๙๓๕	๒๕๙,๒๑๐	๗๗๕,๓๕๗	๘๕๔,๐๔๑	๑,๕๒๙,๓๙๘
เลย	๖๕,๑๔๒	๖๑,๘๐๖	๑๒๖,๙๔๘	๓๑,๙๒๓	๓๐,๕๓๙	๖๒,๔๖๒	๑๖๔,๑๖๖	๑๖๒,๔๗๑	๓๒๖,๖๓๗	๕๘,๗๑๘	๖๓,๙๖๗	๑๒๒,๖๘๕	๓๑๙,๙๕๙	๓๑๘,๗๘๓	๖๓๘,๗๔๒
หนองคาย	๕๒,๔๖๑	๔๙,๘๕๒	๑๐๒,๓๑๓	๒๘,๒๖๓	๒๗,๙๔๗	๕๖,๒๑๐	๑๓๔,๒๔๐	๑๓๔,๐๗๖	๒๖๘,๓๑๖	๔๑,๓๐๔	๔๘,๗๐๐	๙๐,๐๐๔	๒๕๖,๒๖๘	๒๖๐,๕๗๕	๕๑๖,๘๔๓
หนองบัวลำภู	๕๒,๕๕๓	๔๙,๗๘๔	๑๐๒,๓๓๗	๒๗,๔๖๖	๒๖,๗๔๕	๕๔,๒๑๑	๑๓๔,๖๗๖	๑๓๓,๓๗๑	๒๖๘,๐๔๗	๓๙,๐๘๒	๔๕,๓๔๔	๘๔,๔๒๖	๒๕๓,๗๕๗	๒๕๕,๒๔๔	๕๐๙,๐๐๑
ขอนแก่น	๑๗๑,๖๓๕	๑๖๐,๘๒๙	๓๓๒,๔๖๔	๙๔,๔๕๘	๙๑,๗๙๕	๑๘๖,๒๕๓	๔๕๘,๙๖๑	๔๗๒,๓๒๔	๙๓๑,๒๘๕	๑๕๔,๗๙๕	๑๖๖,๕๑๐	๓๒๑,๓๐๕	๘๑๙,๘๘๙	๑,๕๕๑,๔๕๘	๑,๓๗๑,๓๔๗

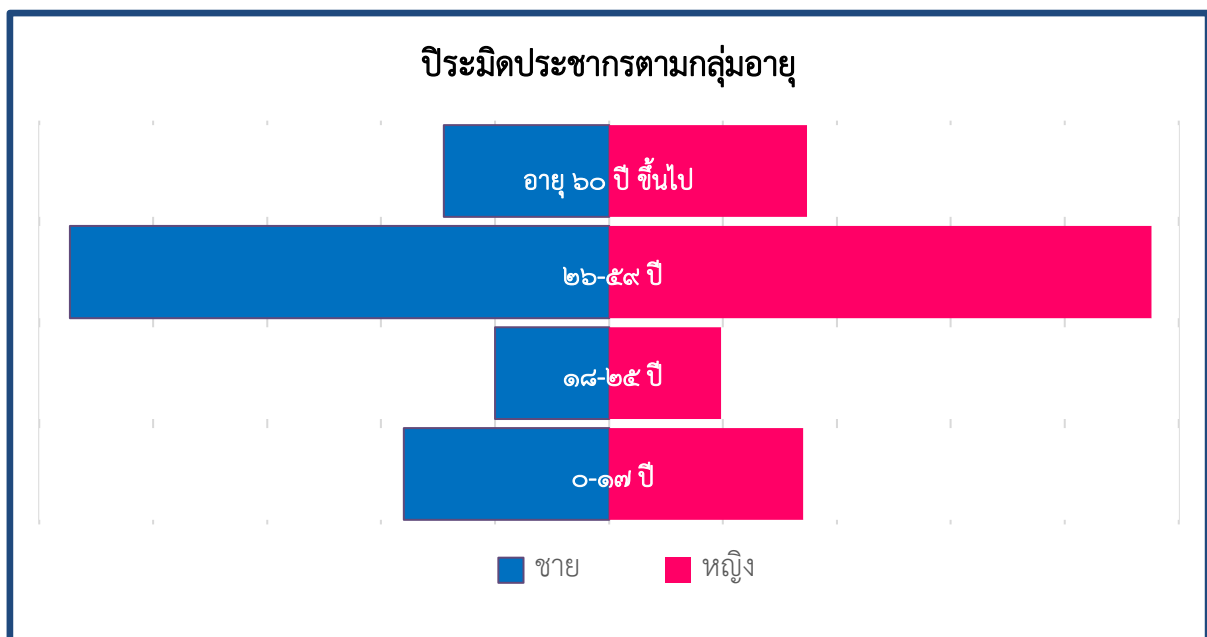

รวม	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด
๗๐๘,๙๖๔	๘๗,๔๔๒	๑๒๐,๖๓๓
๖๗๐,๗๓๖	๘๒,๗๘๖	๑๑๔,๐๙๙
๑,๓๘๐,๐๐๖	๑๗๐,๒๒๘	๒๓๔,๗๓๒
๓๘๗,๘๒๕	๕๑,๑๕๙	๖๘,๕๐๗
๓๗๙,๘๘๐	๕๕,๐๐๑	๖๔,๕๗๕
๖๘๔,๔๒๗	๑๐๖,๑๖๐	๑๓๓,๐๘๒
๑,๘๙๓,๖๑๓	๒๔๕,๙๕๔	๓๔๓,๗๐๑
๑,๙๖๐,๙๔๒	๒๔๘,๐๙๐	๓๔๒,๖๓๒
๓,๘๕๔,๕๕๕	๔๙๔,๐๔๔	๖๘๖,๓๓๓
๖๒๘,๖๓๖	๘๐,๔๒๑	๑๐๙,๐๔๒
๑,๒๕๕,๗๓๗	๙๗,๔๕๗	๑๓๒,๘๒๔
๑,๘๕๗,๓๗๔	๑๗๗,๘๗๘	๒๔๑,๘๖๖
๓,๖๑๙,๐๓๘	๔๖๔,๙๗๖	๖๔๑,๘๘๓
๔,๒๖๗,๒๙๕	๔๘๘,๓๓๔	๖๕๔,๑๓๐
๗,๗๗๖,๓๖๒	๙๔๘,๓๑๐	๑,๒๙๖,๐๑๓

ที่มา: ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

จากข้อมูลประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนประชากร ทั้งสิ้น **๗,๗๗๖,๓๖๒** คน แบ่งเป็น ประชากรเพศชาย มีจำนวน **๓,๖๑๙,๐๓๘** คน ประชากรเพศหญิง มีจำนวน **๔,๒๖๗,๒๙๕** คน ประชากรส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๖-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๖ ของจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ดังแผนภูมิที่ ๒.๑) จังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด คือ **จังหวัดขอนแก่น** มีจำนวน **๒,๓๓๑,๓๐๗** คน รองลงมาคือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย และ จังหวัดหนองบัวลำภู ตามลำดับ

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

๒.๕ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์

ตารางที่ ๒.๔ แสดงข้อมูลด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์รายจังหวัด

จังหวัด	อนุรักษ์ / นิเวศน์ / ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม/ อารยธรรม	ประเพณี
อุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ภูฝอยลม - ถ้ำสิงห์ - อุทยานนานาชาติ - น้ำโสม - อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง - คำชะโนด - วนอุทยานน้ำตกธารงาม - วนอุทยานภูพระบาท - วนอุทยานวังสามหมอ - หอนางนงนุช (ทะเลบัวแดง) 	<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งมรดกโลกบ้านเชียง - วัดป่าบ้านตาด - วัดป่าบ้านค้อ - วัดป่าภูก้อ - ภูพระบาท - พิพิธภัณฑ์อุดรธานี 	<ul style="list-style-type: none"> - งานมรดกโลกบ้านเชียง - งานทุ่งศรีเมือง
เลย	<ul style="list-style-type: none"> - อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำหวาน - อ่างเก็บน้ำห้วยล้นควาย - แก่งคุดคู้- สวนหินผางาม - อุทยานแห่งชาติภูกระดึง - อุทยานแห่งชาติภูหลวง - อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย - วนอุทยานถ้ำแสงธรรม พรหมมาวาส - วนอุทยานน้ำตกห้วยเสลา - วนอุทยานภูบ่อปิด - วนอุทยานภูผาล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - โฮมสเตย์บ้านนาอ้อ - ชุมชนบ้านไม้เก่า ๑๐๐ ปี ริมฝั่งโขงเชียงคาน - พระพุทธบาทภูควายเงิน - โฮมสเตย์บ้านนาป่าหนาด - โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ (ผานาง-ผาเก็ง) 	<ul style="list-style-type: none"> - งานดอกฝ้ายบาน มะขามหวานเมืองเลย - งานประเพณี การเล่นผีตาโขน - งานนมัสการพระธาตุศรีสองรัก - งานแสดงไม้ดอกเมือง หนาวที่ภูเรือ - เทศกาลงานคริสต์มาส
หนองคาย	<ul style="list-style-type: none"> - ทิวทัศน์ลำน้ำโขงตามเส้นทางจากจังหวัดไปอำเภอต่างๆ - น้ำตกธารทอง - น้ำตกธารทิพย์ - พิพิธภัณฑ์ปลาน้ำจืด 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดโพธิ์ชัย (หลวงพ่อบุญเหลือ) - วัดหินหมากเป้ง - วัดผาตากเสื้อ - พระธาตุบังพวน - วัดถ้ำดินเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - เทศกาลบั้งไฟพญานาค
หนองบัวลำภู	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานภูเก้า - อุทยานภูพานคำ - วนอุทยานบัวบาน - พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์และหอยหิน ๑๕๐ ล้านปี - ภูหินลาดช่อฟ้า - วนอุทยานภูผาแดง 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดถ้ำเอราวัณ - ถ้ำสุวรรณคูหา - แหล่งโบราณคดีกุดกวางสร้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเทศกาลกินลำไยและชมไดโนเสาร์และหอยโบราณ

จังหวัด	อนุรักษ์ / นิเวศน์ / ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม/ อารยธรรม	ประเพณี
ขอนแก่น	<ul style="list-style-type: none"> -อุทยานแห่งชาติน้ำพอง -อุทยานแห่งชาติภูเก้า -ภูพานคำ -อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน -อุทยานแห่งชาติภูเวียง -เขื่อนอุบลรัตน์ -บึงแก่นนคร -บึงทุ่งสร้าง -พิทยาศ -บางแสน ๒ -หาดจอมทอง -หมู่บ้านเต่า -อุทยานกล้วยไม้ป่าช่างกระ -วัดป่ามัญจาคีรี -ผานกเค้า -สวนสาธารณะประตูเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> -พระธาตุขามแก่น -พระมหาธาตุแก่นนคร -วัดพระบาทภูพานคำ -วัดอุดมคงคาคีรีเขต -วัดป่าภูเม็งทอง -พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๗ -หอศิลปวัฒนธรรมและอาคารศูนย์กาญจนาภิเษก ม.ขอนแก่น -โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น - ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ประจำท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น -พิพิธภัณฑิ์ไดโนเสาร์ภูเวียง -อุทยานไดโนเสาร์ศรีเวียง -พิพิธภัณฑิ์ไปรษณีย์ขอนแก่น -หมู่บ้านค่าน้อย -ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง -อนุสาวรีย์พระนครศรีบริรักษ์ -น้ำส่างสนามบิน -ศาลหลักเมืองเก่า -เมืองโบราณโนนเมือง -ปราสาทเปือยน้อย -ศาลาไหมไทย -หมู่บ้านผ้าไหมชนบท 	<ul style="list-style-type: none"> -งานประเพณีสงกรานต์ เทศกาลดอกคูณ-เสียงแคน -เทศกาลไหมประเพณีผูกเสี่ยว
ร้อยเอ็ด	<ul style="list-style-type: none"> -บึงพลาญชัย -สิมวัดไตรภูมิคณาจารย์ -ทุ่งกุลาร้องไห้ -เขตห้ามล่าสัตว์ป่า -ถ้ำผาน้ำทิพย์ - บึงเกลือ หรือทะเลอีสาน 	<ul style="list-style-type: none"> -กุ้พระโกนา -ปราสาทกุ้ หรือปราสาทหนองกุ้ -กุ้กาสิงห์ -วัดจักรวาลภูมิพินิจ -วัดไตรภูมิคณาจารย์ -บ้านหวายหลิม -วัดผาน้ำทิพย์เทพประสิทธิ์วาราราม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเพณีกินข้าวปุ้น งานบุญผะเหวด
มหาสารคาม	<ul style="list-style-type: none"> -เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูลำพัน -วนอุทยานโกสัมพี -ลานข่อย 	<ul style="list-style-type: none"> -ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน -สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน -กุ่มหาธาตุ (ปราสาทกุ้บ้านเขวา) -ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง -พระธาตุนาดูน 	<ul style="list-style-type: none"> -งานบุญเบิกฟ้าและกาชาด -งานนมัสการพระธาตุนาดูน

๒.๖ ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๒.๕ แสดงจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชน จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:แห่ง)

จังหวัด	โรงพยาบาลสังกัดภาครัฐ (แห่ง)					อื่น ๆ (แห่ง)	รวม
	รพศ.	รพท.	รพช.	สสอ.	รพ.สต.		
อุดรธานี	๑	๑	๑๙	๒๐	๒๑๔	๔	๒๕๙
เลย	๐	๑	๑๓	๑๔	๑๒๗	๑	๑๕๖
หนองคาย	๐	๑	๘	๙	๗๔	๑	๙๓
หนองบัวลำภู	๐	๑	๕	๖	๘๓	๖	๑๐๑
ขอนแก่น	๑	๒	๒๓	๒๖	๒๔๘	๓๕	๓๓๕
ร้อยเอ็ด	๑	๐	๑๙	๒๐	๒๓๑	๓	๒๗๔
มหาสารคาม	๐	๑	๑๒	๑๓	๑๗๕	๕	๒๐๖
รวม	๓	๗	๙๙	๑๐๘	๑,๑๕๒	๕๕	๑,๔๒๔

ที่มา HDC Report กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

หมายเหตุ. รพศ.=โรงพยาบาลศูนย์

รพท. = โรงพยาบาลทั่วไป

รพ.สต. = โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

รพช. = โรงพยาบาลชุมชน อื่น ๆ

จากข้อมูลหน่วยบริการสาธารณสุข พบว่า มีจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุขในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ทั้งสิ้น ๑,๔๒๔ แห่ง แบ่งออกเป็นโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) จำนวน ๓ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) จำนวน ๗ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) จำนวน ๙๙ แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) จำนวน ๑๐๘ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๑,๑๕๒ แห่ง และอื่นๆ จำนวน ๕๕ แห่ง จังหวัดที่มีหน่วยบริการสาธารณสุขมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน ๓๓๕ แห่ง รองลงมา คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดอุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดหนองคาย ตามลำดับ ทั้งนี้จากการเปรียบเทียบจำนวน รพ.สต. กับจำนวนตำบลทั้งหมดในพื้นที่ทั้ง ๗ จังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดมี รพ.สต. ประจำตำบล และบางตำบลนั้นมี รพ.สต.มากกว่า ๑ แห่ง ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเบื้องต้นในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

ตารางที่ ๒.๖ แสดงจำนวนประชากรต่อแพทย์รายจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น

(หน่วย : คน)

จังหวัด	แพทย์	ประชากร	แพทย์ต่อประชากร
อุดรธานี	๘๒๐	๑,๕๖๖,๕๑๐	๑ : ๑,๙๑๐
เลย	๔๘๓	๖๓๘,๗๓๒	๑ : ๑,๓๒๒
หนองคาย	๗๔๙	๕๐๙,๐๐๑	๑ : ๖๘๐
หนองบัวลำภู	๒๑๗	๕๑๖,๘๔๓	๑ : ๒,๓๘๒
ขอนแก่น	๒,๖๔๙	๑,๗๙๐,๘๖๓	๑ : ๖๗๖
ร้อยเอ็ด	๘๓๕	๙๔๘,๓๑๐	๑ : ๑,๑๓๖
มหาสารคาม	๑,๐๖๖	๑,๒๙๖,๐๑๓	๑ : ๑,๒๑๖
รวม	๖,๘๑๙	๗,๒๖๖,๒๗๒	

ที่มา : ฐานข้อมูลสารสนเทศ กระทรวงสาธารณสุข <https://hdcservice.moph.go.th/> ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูล พบว่า มีแพทย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในพื้นที่ ๗ จังหวัด มีจำนวน ๖,๘๑๙ คน จังหวัดที่มีจำนวนแพทย์มากที่สุดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น คือ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนแพทย์ ๒,๖๔๙ คน คิดเป็นสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑ : ๖๗๖ รองลงมา คือ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดอุดรธานี จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย และ จังหวัดหนองบัวลำภู ตามลำดับ

ตาราง ๒.๗ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรกจากโรคต่างๆ จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕

(หน่วย:คน)

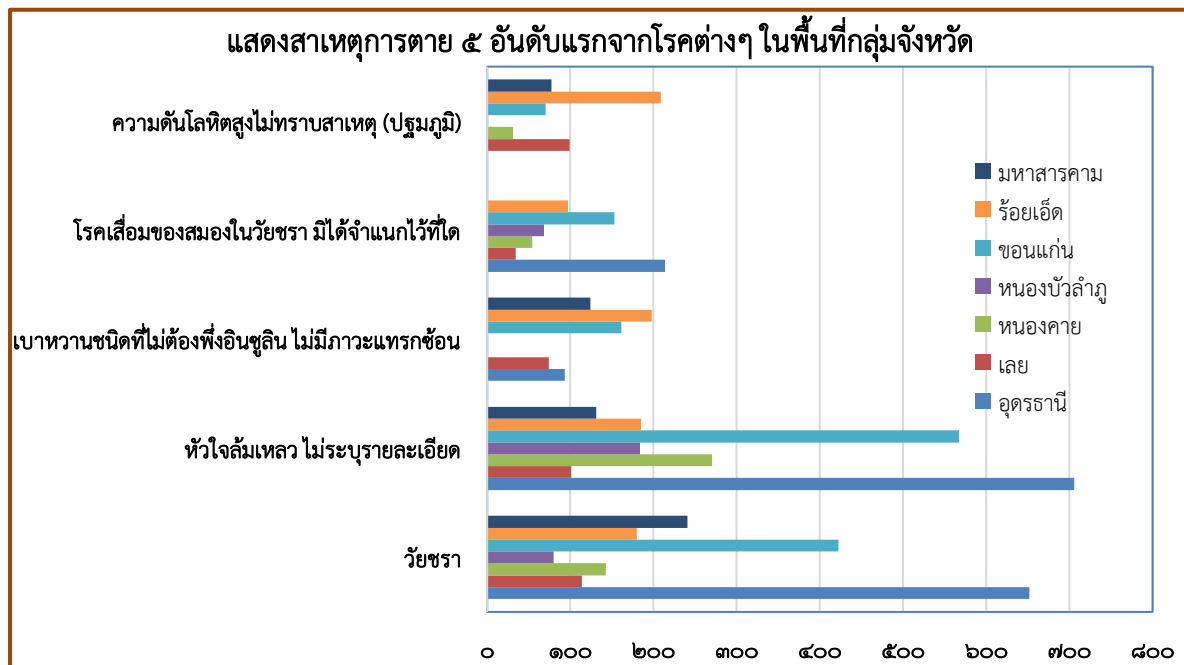
จังหวัด	อุดรธานี	เลย	หนองคาย	หนองบัว ลำภู	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	มหา สารคาม	รวม
วัยชรา	๖๕๒	๑๑๔	๑๔๓	๘๐	๔๒๒	๑๘๐	๒๔๑	๑,๘๓๒
หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุ รายละเอียด	๗๐๖	๑๐๑	๒๗๐	๑๘๔	๕๖๗	๑๘๕	๑๓๑	๑,๓๓๗
เบาหวานชนิดที่ไม่ต้องพึ่ง อินซูลิน ไม่มีภาวะแทรกซ้อน	๙๓	๗๔	๐	๐	๑๖๑	๑๙๘	๑๒๔	๖๕๐
โรคเสื่อมของสมองในวัยชรา มิได้จำแนกไว้ที่ใด	๒๑๔	๓๔	๕๔	๖๘	๑๕๓	๙๗	๐	๖๒๐
ความดันโลหิตสูงไม่ทราบ สาเหตุ (ปฐมภูมิ)	๐	๙๙	๓๑	๐	๗๐	๒๐๙	๗๗	๔๘๖

ที่มา : ฐานข้อมูลสารสนเทศ กระทรวงสาธารณสุข <https://hdcservice.moph.go.th/> ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูล พบว่า มีสาเหตุการตายจากโรคต่างๆ จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๖๕ (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค.- ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕) พบว่า โรควัยชราและโรคเสื่อมของสมอง ในวัยชรา เป็นสาเหตุการตาย อันดับที่ ๑ มีจำนวน ๑,๘๓๒คน รองลงมาคือ หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด มีจำนวน ๑,๓๗๓ คน,เบาหวานชนิดที่ไม่ต้องพึ่งอินซูลินไม่มีภาวะแทรกซ้อน มีจำนวน ๖๕๐ คน โรคเสื่อมของสมองในวัยชรา มิได้จำแนกไว้ที่ใด มีจำนวน ๖๒๐ คนและความดันโลหิตสูงไม่ทราบสาเหตุ (ปฐมภูมิ) มีจำนวน ๔๘๖ ตามลำดับ คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๒๓.๕๕ , ๑๗.๑๙ , ๘.๓๕ , ๗.๙๗ และ๖.๒๔ ต่อแสนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

แผนภูมิที่ ๒.๒ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรก จากโรคต่างๆ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๖๕

๒.๗ ด้านการศึกษา

จากข้อมูลสถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ จำแนกรายสังกัด รายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในพื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่ามีสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น ๖,๓๘๐ แห่ง มีสถานศึกษาในระบบจำนวน ๖๒๘๔ แห่ง แบ่งออกเป็นสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. จำนวน ๔,๔๗๑ แห่ง สถาบันเอกชนจำนวน ๔๘๓ แห่ง สถาบันอุดมศึกษา มีจำนวน ๓๓ แห่ง สถาบันอาชีวศึกษา จำนวน ๑๐๘ แห่ง สังกัดสำนักพุทธศาสนาแห่งชาติจำนวน ๒๖๔ แห่ง สถาบันท้องถิ่น มีจำนวน ๙๓๗ แห่ง การศึกษานอกกระบบ ได้แก่ กศน. มีจำนวน ๙๖ แห่ง **จังหวัดขอนแก่น** มีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด มีจำนวน ๑,๗๒๙ แห่ง และ**จังหวัดเลย** มีจำนวนสถานศึกษา น้อยที่สุดมีจำนวน ๕๔๑ แห่ง ดังตารางที่ ๒.๘

ตารางที่ ๒.๘ สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ จำแนกรายสังกัด รายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๔

(หน่วย:จำนวน:แห่ง)

จังหวัด	รายการสถานศึกษา (แห่ง)							
	ในระบบ						นอกระบบ	รวม
	สพฐ.	เอกชน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	ท้องถิ่น	พุทธ ฯ	กศน.	
อุดรธานี	๘๓๔	๒๐๕	๒๖	๘	๓๔	๒๑	๒๐	๑,๑๔๘
เลย	๔๔๓	๒๔	๗	๔	๒๖	๑๕	๑๔	๕๔๓
หนองคาย	๒๙๕	๔๘	๑๒	๓	๑๘๖	๑๑	๙	๕๖๔
หนองบัวลำภู	๓๒๘	๒๑	๗	๓	๒๒๔	๖	๖	๕๙๕
ขอนแก่น	๑,๐๘๓	๑๒๕	๒๘	๑๑	๔๕๐	๒๖	๒๖	๑,๗๒๙
ร้อยเอ็ด	๘๕๕	๖๐	๒๒	๒	๑๗	๑๔	๒๐	๙๙๐
มหาสารคาม	๖๓๓	-	๖	๒	-	๑๗๑	๑	๘๑๓
รวม	๔,๔๗๑	๔๘๓	๑๐๘	๓๓	๙๓๗	๒๖๔	๙๖	๖,๓๘๐

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒.๙ จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ระดับการศึกษา (คน)							
	อนุบาล	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	รวม
อุดรธานี	๔๔,๖๐๗	๑๐๖,๔๗๘	๕๒,๗๖๖	๒๕,๓๘๐	๒๓,๗๙๙	๑๓,๕๐๔	๒๑,๖๖๗	๒๘๘,๒๐๑
เลย	๑๔,๗๐๗	๔๓,๘๑๙	๒๑,๗๐๓	๑๒,๓๗๙	๕,๒๔๖	๒,๘๕๘	๖,๙๙๒	๑๐๗,๗๐๔
หนองคาย	๑๔,๕๑๖	๓๔,๖๖๘	๒๑,๑๗๕	๑๔,๕๖๕	๖,๔๖๖	๓,๒๐๒	๒,๕๑๑	๙๗,๑๐๓
หนองบัวลำภู	๑๐,๓๕๒	๓๔,๖๓๒	๑๙,๖๒๔	๑๒,๐๖๘	๖,๔๘๖	๑,๙๕๖	๑,๑๑๓	๘๖,๒๓๑
ขอนแก่น	๔๐,๙๕๗	๑๒๐,๗๒๒	๗๒,๖๙๔	๕๖,๒๖๘	๒๗,๕๑๗	๑๑,๘๗๒	๕๘,๔๙๕	๓๘๘,๕๒๕
ร้อยเอ็ด	๒๕,๑๘๒	๗๕,๘๐๒	๓๗,๒๑๓	๓๐,๐๙๐	๑๔,๓๓๗	๕,๗๕๗	๕,๖๖๑	๑๙๔,๐๔๒
มหาสารคาม	๓๐,๔๗๔	๕๕,๓๖๑	๒๘,๗๘๕	๒๖,๕๙๗	๘,๕๔๔	๕,๐๗๖	๕๐,๗๔๘	๒๐๕,๕๘๕
รวม	๑๘๐,๗๙๕	๔๗๑,๔๘๒	๒๕๓,๙๖๐	๑๗๗,๓๔๗	๙๒,๓๙๕	๔๔,๒๒๕	๑๔๗,๑๘๗	๑,๓๖๗,๓๙๑

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลนักเรียน นักศึกษา จำแนกตามระดับชั้น ปีการศึกษา ๒๕๖๔ พบว่า จำนวนนักเรียน นักศึกษาจำแนกตามระดับชั้น ในพื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๖๗,๓๙๑ คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๗๑,๔๘๒ คน รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๒๕๓,๙๖๐ คน ระดับอนุบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปริญญาตรี ระดับปวช.และระดับ ปวส. หากพิจารณาข้อมูลจากสถิติแล้ว เราจะเห็นได้ว่านักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จะเลือกศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

ตารางที่ ๒.๑๐ จำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน จำแนกรายจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ปีการศึกษา				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
อุดรธานี	๖๕,๐๖๕	๓๗,๕๑๖	๓๑,๘๗๒	๓๑,๘๗๒	๓๐,๔๔๗
เลย	๑๙,๐๖๘	๑๘,๖๑๓	๑๗,๗๓๙	๑๖,๔๖๕	๑๖,๑๙๑
หนองคาย	๑๐,๙๘๑	๑๐,๔๐๙	๑๑,๐๐๖	๙,๔๐๙	๘,๙๕๗
หนองบัวลำภู	๗,๐๐๘	๗,๒๓๔	๗,๕๖๔	๗,๓๒๑	๗,๗๙๐
ขอนแก่น	๓๗,๓๐๙	๔๗,๑๐๘	๔๖,๓๗๕	๔๑,๖๔๒	๒๓,๙๑๐
ร้อยเอ็ด	๒๑,๙๗๔	๒๒,๙๐๓	๒๒,๔๗๐	๒๒,๔๗๓	๒๑,๔๙๒
มหาสารคาม	๒๖,๒๖๖	๒๕,๙๒๑	๒๒,๗๒๑	๒๐,๗๒๑	๑๘,๙๓๔
รวม	๑๘๗,๖๗๑	๑๖๙,๗๐๔	๑๕๙,๗๔๗	๑๔๙,๙๐๓	๑๒๗,๗๒๑

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕
จากข้อมูลจำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน จำแนกรายจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนในปีที่ผ่านมามีจำนวนลดลงในทุกๆปี และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากประชากรวัยเรียนในปัจจุบันรับการศึกษาในระบบมากขึ้น

ตาราง ๒.๑๑ แสดงข้อมูลนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ (หน่วย:คน)

จังหวัด	รายสังกัด				
	สพฐ.	สช.	กศน.	สอศ.	รวม
อุดรธานี	๗๘๙	๑๗๒	๘๗๒	๖๓๓	๒,๔๖๖
เลย	๒๒๔	๓๒	๑๔๗	๑๒๘	๕๓๑
หนองคาย	๒๐๕	๒๑	๓๑	๑๕๔	๔๑๑
หนองบัวลำภู	๒๐๘	๔๔	๔๗	๑๖๕	๔๖๔
ขอนแก่น	๘๖๐	๑๖๓	๘๕๓	๕๕๐	๒,๔๒๖
ร้อยเอ็ด	๖๐๗	๗๖	๒๒๔	๔๒๐	๑,๓๒๗
มหาสารคาม	๓๔๓	๓๘	๓๙๗	๓๖๓	๑,๑๔๑
รวม	๓,๒๓๖	๕๔๖	๒,๕๗๑	๒,๔๑๓	๘,๗๖๖

ที่มา : ฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่๑/๖๔ และ ๒/๖๔ กระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ
 สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 กศน. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 สอศ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากข้อมูลนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น จากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่๑/๖๔ และ ๒/๖๔ จะเห็นได้ว่ามีเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ของจำนวนเด็กหลุดนอกระบบการศึกษาทั้งประเทศ หากพิจารณารายสังกัดจะพบว่านักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีจำนวนมากที่สุด จำนวน ๓,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙๑ ของนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่นทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๒,๕๗๑ , ๒,๔๑๓ และ ๕๔๖ ตามลำดับ

๒.๘ ด้านแรงงาน

ตารางที่ ๒.๑๒ ภาวะการมีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัด ไตรมาส ๑ (มกราคม – มีนาคม ๒๕๖๕)

(หน่วย:คน)

จังหวัด	กำลังแรงงานในปัจจุบัน		กำลังแรงงานที่ รอฤดูกาล	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน		
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน		ทำงานบ้าน	เรียนหนังสือ	อื่นๆ
อุดรธานี	๑,๐๐๖,๘๒๔	๖๔๗,๘๗๙	๑๙,๓๒๐	๐	๗๘,๑๐๒	๑๐๗,๔๓๙
เลย	๔๔๕,๙๗๕	๓๐๖,๐๑๒	๙๑๒	๐	๒๗,๐๕๖	๓๑,๑๓๑
หนองคาย	๓๕๒,๓๑๑	๒๑๑,๐๙๓	๒,๐๐๕	๒,๔๓๕	๓๗,๕๓๗	๓๒,๕๖๒
หนองบัวลำภู	๓๖๘,๓๐๗	๒๒๑,๒๔๓	๒,๐๔๑	๐	๕๓,๕๘๘	๒๘,๓๘๗
ขอนแก่น	๑,๔๕๗,๙๒๔	๙๓๕,๔๐๓	๑๐,๕๐๒	๕๐๒	๘๒,๙๕๔	๑๙๑,๘๘๔
ร้อยเอ็ด	๖๗๘,๔๓๗	๔๑๑,๔๕๓	๒,๘๔๘	๒๒๑	๖๔,๘๖๑	๗๘,๓๒๘
มหาสารคาม	๘๕๗,๔๘๘	๕๗๐,๗๗๕	๙,๔๕๖	๕,๖๔๐	๔๖,๓๐๕	๗๒,๒๙๘
รวม	๕,๑๖๗,๒๖๖	๓,๓๐๓,๘๕๘	๔๗,๐๘๔	๘๗๙๘	๓๙๐,๔๐๓	๕๔๒,๐๒๙

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากตารางที่ ๒.๑๒ แสดงภาวะการมีงานทำของประชากรกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่ากำลังแรงงาน มีทั้งสิ้น ๘,๕๑๘,๒๗๘ คน แบ่งเป็นผู้มีงานทำจำนวน ๕,๑๖๗,๒๖๖ คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน ๔๗,๐๘๔ คน และมีผู้ว่างงานสูงถึง ๓,๓๐๓,๘๕๘ คน จังหวัดที่มีกำลังแรงงานมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน ๑,๔๕๗,๙๒๔ คน รองลงมาคือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดหนองคาย ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๑๓ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ของกลุ่มจังหวัด

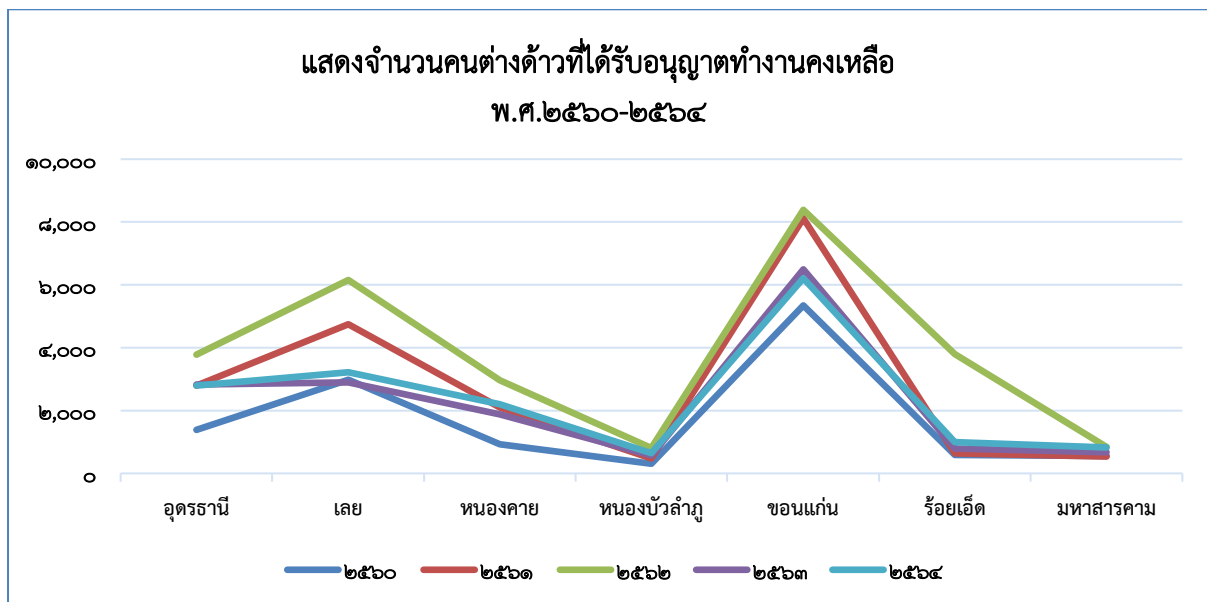
(หน่วย: คน)

จังหวัด	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
อุดรธานี	๑,๓๘๕	๒,๗๙๒	๓,๗๗๔	๒,๘๒๕	๒,๘๐๐
เลย	๒,๙๗๗	๔,๗๔๘	๖,๑๕๘	๒,๘๙๒	๓,๒๒๑
หนองคาย	๙๒๖	๒,๐๙๒	๒,๙๕๘	๑,๘๗๓	๒,๒๐๔
หนองบัวลำภู	๓๐๘	๔๗๖	๘๐๙	๕๗๒	๖๔๔
ขอนแก่น	๕,๓๔๖	๘,๑๑๘	๘,๓๘๘	๖,๔๙๔	๖,๒๑๐
ร้อยเอ็ด	๕๘๑	๖๓๘	๓,๗๙๐	๗๙๔	๙๙๖
มหาสารคาม	๕๕๗	๕๔๓	๘๔๓	๖๖๙	๘๑๘
รวม	๑๒,๐๘๐	๑๙,๔๐๗	๒๖,๗๒๐	๑๖,๑๑๙	๑๖,๘๙๓

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

จากข้อมูลคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือในปีที่ผ่านมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และมีจำนวนลดลงในปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีจำนวน ๑๖,๑๑๙ คน

แผนภูมิที่ ๒.๓ กราฟแสดงจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

๒.๙ ด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงจำนวนชุมชนผู้มีรายได้ต่ำของกลุ่มจังหวัด

(หน่วย:แห่ง:คน)

จังหวัด	จำนวนชุมชน	ชุมชนแออัด		ชุมชนเมือง		ชุมชนชานเมือง		จำนวนบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร
		ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน			
อุดรธานี	๑๘	๔	๒๙๕	๖	๓๖๕	๘	๖๒๒	๑,๒๖๙	๑,๒๘๒	๕,๑๒๘
เลย	๑	๑	๑๖	๐	๐	๐	๐	๑๖	๑๖	๖๔
หนองคาย	๑	๑	๑๖	๐	๐	๐	๐	๑๖	๑๘	๖๔
หนองบัวลำภู	๑	๑	๑๗	๐	๐	๐	๐	๑๗	๑๗	๖๘
ขอนแก่น	๒๕	๒๕	๑,๒๖๕	๐	๐	๐	๐	๑,๑๘๐	๑,๒๖๕	๕,๐๖๐
ร้อยเอ็ด	๓	๓	๘๐	๐	๐	๐	๐	๘๐	๘๐	๓๒๐
มหาสารคาม	๓	๓	๑๓๐	๐	๐	๐	๐	๑๐๖	๑๓๐	๕๐๗
รวม	๕๒	๓๘	๑,๘๑๙	๖	๓๖๕	๘	๖๒๒	๒,๖๘๔	๒,๘๐๘	๑๑,๒๑๑

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ ข้อมูล ณ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕
จากข้อมูลจำนวนชุมชนผู้มีรายได้ต่ำของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่ามีจำนวนชุมชนผู้มีรายได้ต่ำทั้งสิ้น ๕๒ ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนแออัด จำนวน ๓๘ แห่ง และชุมชนชานเมืองจำนวน ๖ แห่ง และชุมชนชานเมืองจำนวน ๘ แห่ง มีบ้านจำนวน ๒,๖๘๔ หลัง มีครัวเรือน ๒,๘๐๘ ครัวเรือน และมีประชากร จำนวน ๑๑,๒๑๑ คน

๒.๑๐ ด้านเศรษฐกิจและรายได้

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

(หน่วย:ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราการขยายตัว GPP (ร้อยละ)		
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
อุดรธานี	๓.๐๓	๐.๖๑	-๔.๖๖
เลย	๑๐.๙๙	-๒.๗๓	-๖.๔๕
หนองคาย	-๐.๘๗	๒.๒๕	๐.๗๗
หนองบัวลำภู	๘.๑๗	-๑.๖๘	-๕.๕๗
ขอนแก่น	๓.๖๕	-๐.๕๘	-๓.๖
ร้อยเอ็ด	๒.๙๙	-๐.๔๑	๑.๑๗
มหาสารคาม	๒.๖๒	๐.๔๒	๑.๙๖

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่า อัตราการขยายตัวของ GPP ทั้ง ๗ จังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงทุกๆ ปี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายจังหวัด พบว่า ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดเลยมีอัตราการขยายตัวของ GPP ต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ -๖.๔๕ และจังหวัดมหาสารคาม มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดที่ร้อยละ ๑.๙๖

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) พ.ศ.๒๕๖๒ -๒๕๖๔

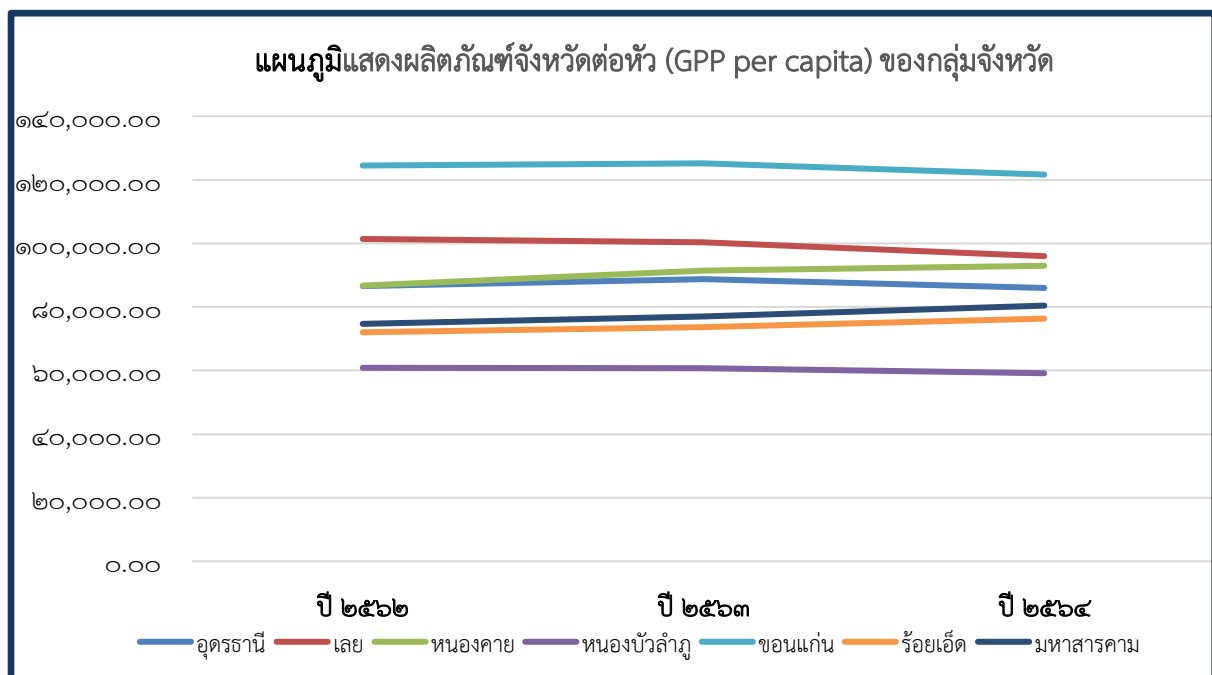
(หน่วย:บาท:คน:ต่อปี)

จังหวัด	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
อุดรธานี	๘๖,๖๕๖.๒๕	๘๘,๗๕๗	๘๕,๙๘๑.๘๖
เลย	๑๐๑,๓๙๙.๗๘	๑๐๐,๓๑๕.๙๒	๙๕,๙๘๙.๔
หนองคาย	๘๖,๗๒๑.๒๔	๙๑,๓๗๖.๘๑	๙๒,๙๔๖.๙๕
หนองบัวลำภู	๖๐,๘๖๗.๐๗	๖๐,๗๗๖.๗๑	๕๙,๑๕๖.๘๗
ขอนแก่น	๑๒๔,๕๕๐.๙๔	๑๒๕,๑๖๗.๖๔	๑๒๑,๖๔๘.๔๕
ร้อยเอ็ด	๗๒,๐๔๐.๘๓	๗๓,๖๖๐.๙๕	๗๖,๓๓๓.๘๕
มหาสารคาม	๗๔,๖๙๑.๘๒	๗๖,๙๙๙.๘๒	๘๐,๔๒๑.๗๑

ที่มา: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากข้อมูลแสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ของกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๓ ปี พบว่าผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ เริ่มมีจำนวนลดลงในปี ๒๕๖๔ พิจารณาเปรียบเทียบรายจังหวัด พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ ๑๒๑,๖๔๘.๔๕ บาทต่อคนต่อปีและจังหวัดหนองบัวลำภูมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ ๕๙,๑๕๖.๘๗ บาทต่อคนต่อปี

แผนภูมิที่ ๒.๔ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ของกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๔

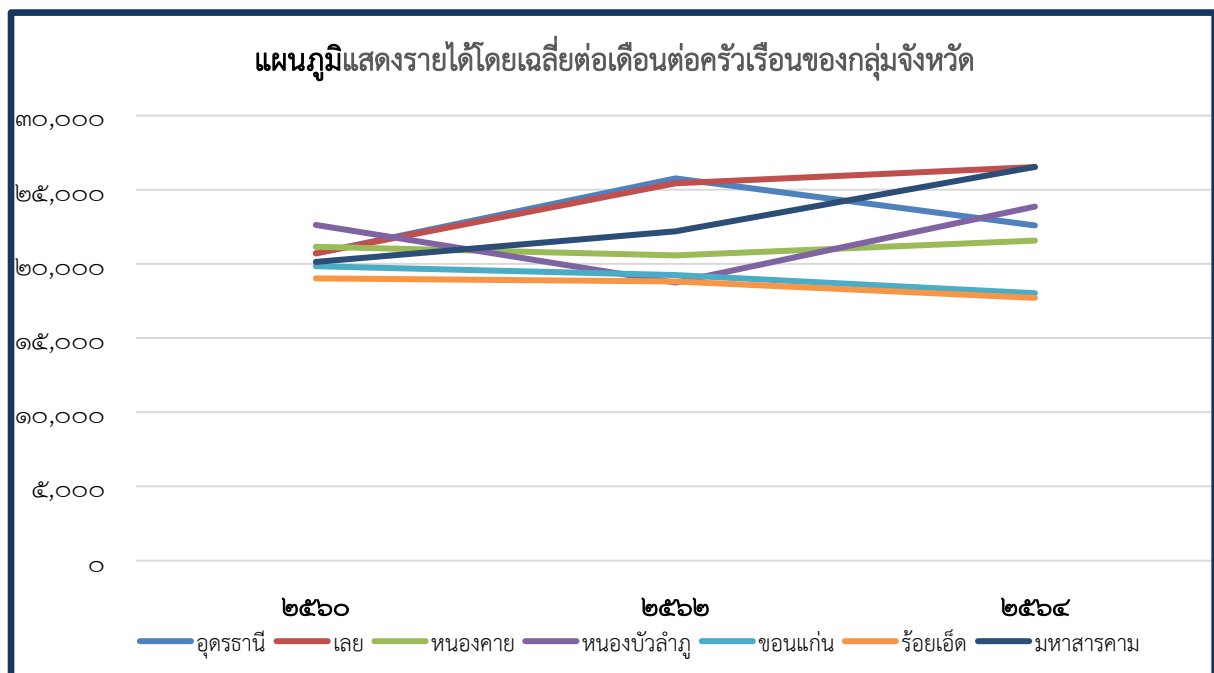
(หน่วย:บาท)

จังหวัด	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
อุดรธานี	๒๐,๗๑๘	๒๕,๗๖๖.๕๓	๒๒,๖๐๖.๕๒
เลย	๒๐,๗๑๗	๒๕,๔๒๒.๒๙	๒๖,๕๓๒.๔๒
หนองคาย	๒๑,๑๗๕	๒๐,๕๗๙.๘๕	๒๑,๕๗๔.๗๘
หนองบัวลำภู	๒๒,๖๔๘	๑๘,๗๔๕.๔๓	๒๓,๘๖๗.๐๔
ขอนแก่น	๑๙,๘๔๘	๑๙,๒๕๒.๕๐	๑๘,๐๒๘.๔๕
ร้อยเอ็ด	๑๙,๐๒๗	๑๘,๘๑๘.๙๙	๑๗,๗๑๓.๕๐
มหาสารคาม	๒๐,๑๓๘	๒๒,๑๙๑.๙๖	๒๖,๕๔๒.๑๕

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากข้อมูลรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔ เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๓ ปี พบว่ามี ๔ จังหวัดที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย หนองบัวลำภูและมหาสารคาม

แผนภูมิที่ ๒.๕ แสดงข้อมูลรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔

ตาราง ๒.๑๘ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
(หน่วย:บาท)

จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
อุดรธานี	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๗๑,๑๑๔.๓๙	๒๓๘,๐๙๔.๑๙	๒๕๙,๘๘๘.๐๐
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๘๗,๘๕๒.๔๘	๗๙,๒๒๕.๗๗	๙๕,๙๘๙.๒๕
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๖,๒๑๑.๒๐	๓๙,๐๓๒.๔๐	๕๘,๑๒๘.๗๙
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๓๘,๓๖๒.๑๒	๓๒,๕๔๗.๘๐	๕๙,๖๓๔.๓๔
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๕,๗๑๘.๗๔	๖,๔๒๘.๖๒	๔,๔๓๑.๘๐
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๓๑,๘๗๖.๘๑	๗๘,๘๐๗.๑๖	๔๑,๗๐๓.๘๒
	อื่น ๆ	๑,๐๙๓.๐๔	๒,๐๕๒.๔๔	-
เลย	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๔๘,๑๒๓.๙๙	๒๔๔,๑๔๐.๐๙	๒๖๑,๖๖๗.๑๕
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๓๘,๐๘๐.๙๙	๖๗,๗๕๓.๕๔	๖๐,๑๘๘.๕๘
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๑๒,๘๗๖.๖๖	๒๒,๐๑๕.๖๔	๓๕,๙๘๖.๖๒
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๕๕,๕๙๒.๖๕	๖๐,๐๘๓.๕๗	๘๗,๒๒๙.๗๗
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๗๙๔.๖๘	๓,๑๑๐.๖๙	๓,๙๗๔.๖๘
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๓๗,๕๖๕.๒๔	๘๙,๓๕๗.๓๐	๗๓,๔๓๖.๐๐
	อื่น ๆ	๓,๒๑๓.๗๗	๑,๘๑๙.๓๖	๘๕๑.๔๙
หนองคาย	หนี้สินทั้งสิ้น	๙๘,๔๖๒.๖๒	๗๗,๙๒๓.๙๔	๘๙,๗๔๑.๒๓
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๓๗,๙๐๗.๒๒	๓๗,๐๘๖.๘๗	๓๘,๖๘๙.๗๗
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๔,๗๒๕.๒๗	๑๐,๓๙๘.๓๖	๑๓,๕๖๕.๐๘
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๑๓,๗๒๓.๒๒	๑๕,๓๖๘.๖๗	๒๒,๘๖๙.๙๔
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๓,๑๔๘.๔๕	๓๒.๑๔	๕,๘๐๐.๒๙
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๓๓,๙๔๐.๒๘	๑๔,๙๗๕.๕๘	๘,๒๒๓.๕๗
	อื่น ๆ	๕,๐๑๘.๑๘	๖๒.๓๒	๕๙๒.๕๘
หนองบัวลำภู	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๘๗,๖๒๖.๑๔	๑๔๓,๘๒๒.๔๕	๒๙๒,๘๙๘.๒๐
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๖๔,๘๗๕.๘๐	๕๑,๓๖๑.๖๙	๗๔,๕๒๐.๒๕
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๒๙,๙๑๗.๖๗	๑๔,๐๖๖.๘๘	๓๓,๓๓๙.๘๖
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๓๘,๔๒๐.๗๖	๓๔,๒๕๑.๐๓	๘๔,๕๙๑.๘๗
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๕,๐๐๘.๙๓	๑,๓๗๕.๗๗	๒,๑๙๑.๘๒
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๔๑,๒๔๖.๑๗	๔๐,๙๕๕.๙๑	๘๘,๙๑๔.๘๒
	อื่น ๆ	๘,๑๕๖.๘๐	๑,๗๗๑.๑๕	๙,๓๓๙.๕๘

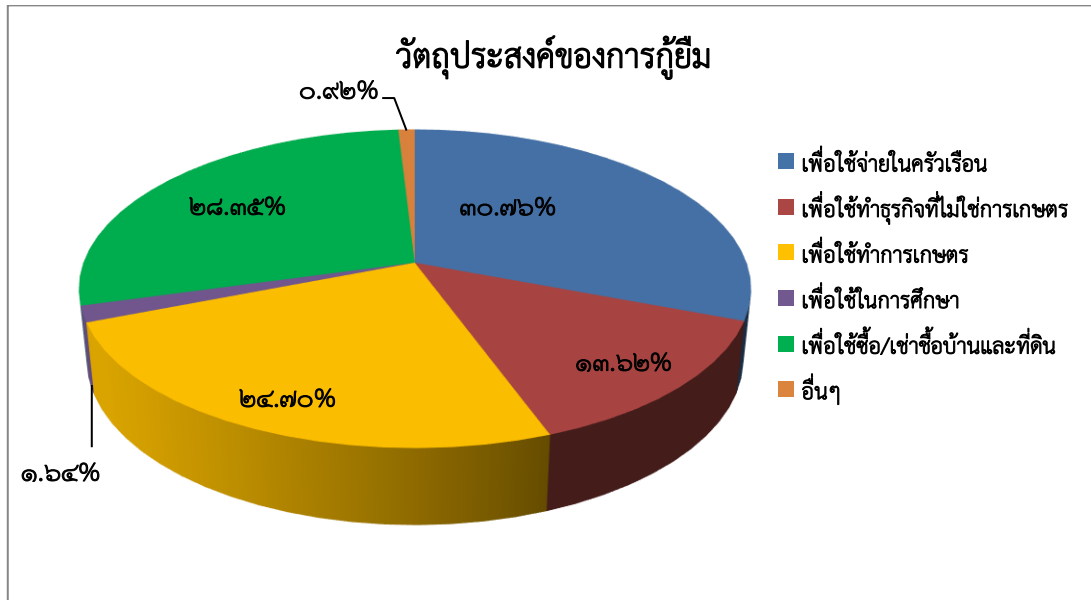
จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
ขอนแก่น	หนี้สินทั้งสิ้น	๙๐,๗๘๖.๕๓	๗๕,๐๓๖.๓๔	๔๗,๖๐๒.๐๓
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๔๖,๗๘๐.๒๗	๓๑,๖๒๗.๓๔	๓๒,๗๐๕.๒๓
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๖,๒๘๕.๔๔	๖,๙๒๘.๘๑	๘๘๖.๘๓
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๑๓,๒๙๘.๓๐	๑๓,๑๙๒.๗๔	๗,๘๒๐.๕๓
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๑,๔๖๘.๕๔	๕๖๙.๑๘	-
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๒๒,๗๗๐.๔๕	๒๒,๖๗๐.๔๗	๖,๑๘๙.๔๔
	อื่น ๆ	๑๘๓.๕๓	๔๗.๘๐	-
ร้อยเอ็ด	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๘๒,๓๙๕.๘๒	๙๗,๓๑๘.๑๓	๑๕๕,๗๒๖.๑๘
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๙๑,๒๓๒.๖๔	๕๗,๔๒๐.๔๐	๓๖,๓๑๑.๘๔
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๙,๗๔๐.๒๘	๔,๘๑๐.๗๗	๙,๑๑๕.๖๑
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๔๖,๗๘๖.๔๐	๑๙,๖๙๐.๗๘	๓๙,๑๐๘.๕๘
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๖,๙๘๐.๑๔	๔,๕๘๓.๓๓	๔,๕๓๓.๕๔
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๒๖,๖๔๙.๓๓	๑๐,๖๕๒.๗๙	๖๖,๓๗๙.๖๗
	อื่นๆ	๑,๐๐๗.๐๓	๑๖๐.๐๗	๒๗๖.๙๔
มหาสารคาม	หนี้สินทั้งสิ้น	๒๔๘,๖๒๓.๑๘	๒๒๔,๙๔๗.๕๗	๓๔๓,๗๘๐.๔๔
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๑๑๑,๓๘๖.๒๕	๘๒,๖๔๑.๙๓	๑๐๘,๐๕๘.๒๗
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่ การเกษตร	๒๓,๐๕๑.๘๔	๒๖,๒๙๕.๘๓	๔๖,๗๑๐.๗๕
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๔๓,๙๙๘.๑๗	๔๐,๙๒๑.๗๗	๕๗,๒๑๘.๖๒
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๓,๖๓๐.๗๙	๑๐,๙๔๔.๔๖	๒,๘๘๕.๗๔
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๖๕,๘๙๒.๖๔	๖๓,๒๐๕.๒๗	๑๒๖,๕๖๖.๔๓
	อื่น ๆ	๖๖๓.๔๙	๙๓๘.๓๒	๒,๓๔๐.๖๒

ที่มา ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
หมายเหตุ: หนี้อื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้าประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

จากข้อมูลแสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของกลุ่มจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ การเปรียบเทียบข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น มีแนวโน้มการมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่จะสูงขึ้นในทุกๆ ปี เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมในกลุ่มจังหวัด พบว่าวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑.เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ๒.เพื่อใช้ทำการเกษตร ๓.เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน

แผนภูมิที่ ๒.๕ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๖๔

๒.๑๑ ด้านภาคีเครือข่าย

ตาราง ๒.๑๙ แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่ายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕

(หน่วย : แห่ง)

องค์กร	อุดรธานี	เลย	หนองคาย	หนองบัว ลำภู	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	มหา สารคาม	รวม
องค์กรสาธารณ ประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคม	๔๑	๕๙	๑๔	๓๓	๑๒๐	๕๘	๖๑	๓๘๖
องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคม	๑๑๔	๕๕	๓๗	๕๓	๑๓๖	๑๕๖	๑๒๐	๖๗๑
กองทุนสวัสดิการสังคม	๑๑๔	๘๐	๕๒	๖๗	๑๕๖	๑๗๙	๑๔๘	๗๙๖
สภาเด็กและเยาวชน	๒๐๑	๘๙	๖๒	๖๗	๑๙๙	๑๙๓	๑๕๓	๙๖๔
สภาองค์กรคนพิการ	๑๘	๗	๗	๗	๖	๖	๕๒	๑๐๓
ศูนย์บริการคนพิการ ทั่วไป	๗๐	๑๐๙	๕๑	๕๓	๘๓	๑๕๑	๒๘	๕๔๕
ศูนย์พัฒนาคุณภาพ ชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ของผู้สูงอายุ (ศพอส.)	๓๖	๒๔	๑๔	๔๓	๖๖	๔๐	๒๐	๒๔๓
ศูนย์พัฒนาครอบครัว ในชุมชน (ศพค.)	๑๒๒	๑๐๐	๖๗	๖๗	๒๒๔	๑๙๙	๑๔๒	๙๒๑
ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ตำบล (ศชส.ต.)	๑๖๒	๑๐๐	๖๒	๓๖	๒๒๔	๑๙๓	๑๔๑	๙๑๘

ที่มา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

ข้อมูลองค์กรภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๓๘๖ แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๖๗๑ แห่ง กองทุนสวัสดิการสังคม จำนวน ๗๙๖ แห่ง สภาองค์กรคนพิการ จำนวน ๑๐๓ แห่ง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๕๕๕ แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๒๕๓ แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน ๙๒๑ แห่ง ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.) จำนวน ๙๑๘ แห่ง

ตาราง ๒.๒๐ แสดงข้อมูลภาคีเครือข่ายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของ สสว.๕

(หน่วย : คน)

องค์กร	อุดรธานี	เลย	หนองคาย	หนองบัวลำภู	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	มหาสารคาม	รวม
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	๔,๖๓๑	๒,๐๙๔	๔,๑๓๖	๒,๑๙๒	๙,๗๓๘	๘,๘๒๔	๒,๕๐๓	๓๔,๑๑๘
ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ	๒๙๖	๖๒	๒๗๒	๕๔๘	๔๒๑	๐	๒๔๓	๑,๘๔๒
คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชน	๔,๒๔๒	๑,๘๘๖	๑,๓๐๒	๑,๔๐๗	๔,๗๐๔	๔,๐๕๓	๒,๙๘๒	๒๐,๕๗๖

ที่มา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

ข้อมูลภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน ๓๔,๑๑๘ คน ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๘๔๒ คน และสภาเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๐,๐๘๓ คน

ส่วนที่ ๓

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

๓.๑ กลุ่มเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์)

ตารางที่ ๓.๑ แสดงสถานการณ์เด็ก จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด	เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	*เด็กที่มีพฤติกรรมการไม่เหมาะสม	เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี	เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	** เด็กนอกระบบ	***เด็กไร้สัญชาติ
อุดรธานี	๓๑๐,๙๔๘	๕๔,๕๑๗	๕๘๗	๘๗	๒,๑๙๑	๑๘๖	๒,๔๖๖	๑๕๓
เลย	๑๒๖,๙๔๘	๒,๓๔๙	๐	๐	๑๓๖	๑๐๐	๕๓๑	๒๐๖
หนองบัวลำภู	๑๐๒,๓๑๓	๒๒,๐๘๑	๙๕	๓	๑,๓๙๑	๗๐	๗๔๗	๐
หนองคาย	๑๐๒,๓๓๗	๒๑,๐๑๖	๕	๓	๖๙๘	๘๙	๔๖๔	๒
ขอนแก่น	๓๓๒,๔๖๔	๖๓,๐๔๔	๘	๕	๑๖๙	๑๔๐	๒,๔๒๖	๐
ร้อยเอ็ด	๒๓๔,๗๓๒	๕๑,๐๕๘	๑๓	๖	๖๖	๑๐๕	๑,๓๒๗	๐
มหาสารคาม	๑๗๐,๒๒๘	๓,๐๘๑	๑	๑๒	๒	๗๒	๑,๑๔๑	๐
รวม	๑,๐๖๙,๐๒๒	๑๖๒,๖๒๙	๑๒๒	๒๙	๒,๔๖๒	๕๗๖	๖,๖๓๖	๒๐๘

แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

(๑) ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย ข้อมูลเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ข้อมูลเด็กที่มีพฤติกรรมการไม่เหมาะสม ข้อมูลเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี ข้อมูลเด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว .

(๒) เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและไม่พร้อมในการเลี้ยงดู ที่มาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข

(๓) เด็กนอกระบบ ข้อมูลจากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่ ๑/๖๔ และ ๒/๖๔ กระทรวงศึกษาธิการ

(๔) เด็กไร้สัญชาติ ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ *เด็กที่มีพฤติกรรมการไม่เหมาะสม หมายถึง

- ๑) ตีมีเครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาอี สารระเหย กัญชา เป็นต้น
- ๒) มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน
- ๓) ติดเกมส์และเล่นการพนันต่าง ๆ
- ๔) มีพฤติกรรมทางเพศ
- ๕) อื่น ๆ (ระบุ) .....

**เด็กนอกระบบ หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงที่ต้องเข้าเรียนในสถานศึกษา แต่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนหรือเคยเข้าเรียนแล้ว มีเหตุต้องออกจากสถานศึกษาไปกลางคัน และไม่ได้กลับเข้ามาเรียนอีก (UNESCO, ๒๐๑๙)

***เด็กไร้สัญชาติ หมายถึง เด็กที่ไม่มีสัญชาติใดเลย (ไม่ว่าจะเป็นสัญชาติไทยหรือสัญชาติรัฐใดๆ) แต่อาจได้รับการระบุตัวตนทางกฎหมายในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น ได้รับการจดทะเบียนการเกิด ได้ขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลไร้สัญชาติในกลุ่มต่าง ๆ

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น มีประชากรเด็ก ทั้งสิ้น ๑,๓๘๐,๐๐๖ คน จังหวัดที่มีประชากรเด็กสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่าเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๑๗,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๙ ของจำนวนประชากรเด็กที่มีอายุ ๐-๖ปี (๔๕๘,๑๗๖ คน) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีจำนวน ๑๒๒ คน เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี จำนวน ๒๙ คน เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว จำนวน ๒,๔๖๒ คน เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน ๕๗๖ คน เด็กนอกระบบ จำนวน ๖,๖๓๖ คน และเด็กไร้สัญชาติจำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๑ , ๐.๐๐๓ , ๐.๒๓๐ , ๐.๐๕๔ , ๐.๖๒๑ , ๐.๐๑๙ ของประชากรเด็กในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๒ กลุ่มเยาวชน (อายุ ๑๘-๒๕ ปี)

ตารางที่ ๓.๒ แสดงสถานการณ์เยาวชน จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด	(๑) **เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	(๒) เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศ
อุดรธานี	๘๖,๐๖๙	๖๖๐	๒๐
เลย	๖๒,๔๖๒	๔๖	๓
หนองบัวลำภู	๕๖,๒๑๐	๑๘๑	๔
หนองคาย	๕๔,๑๙๑	๕	๓
ขอนแก่น	๑๘๖,๒๕๓	๘	๕
ร้อยเอ็ด	๑๓๓,๐๘๒	๑๘๔	๐
มหาสารคาม	๑๐๖,๑๖๐	๐	๑
รวม	๖๘๔,๔๒๗	๑,๐๘๔	๓๖

แหล่งที่มา จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

หมายเหตุ *เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หมายถึง

- ๑) ต้มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาไอ้ สารระเหย กัญชา เป็นต้น
- ๒) มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน
- ๓) ติดเกมส์และเล่นการพนันต่าง ๆ
- ๔) มีพฤติกรรมทางเพศ
- ๕) อื่น ๆ (ระบุ) .....

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีจำนวนเยาวชนในพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๖๘๔,๔๒๗ คน จังหวัดที่มีเยาวชนสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๑,๐๘๔ คน เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศ จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๕๘ , ๐.๐๐๕ ของประชากรเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๓ กลุ่มสตรี (หญิงที่มีอายุ ๒๕ปี-๕๕ปี)

ตารางที่ ๓.๓ แสดงสถานการณ์กลุ่มสตรี จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด	(๑) สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ	(๒) สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจ	(๓) แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน	(๔) สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตักงาน
อุดรธานี	๔๖๗,๙๗๘	๓	๓๘	๓,๖๔๔	๖,๘๙๕
เลย	๑๖๒,๔๗๑	๐	๓	๑๐๕	๑,๐๓๖
หนองบัวลำภู	๑๓๔,๐๗๖	๑๒	๑๒	๑,๓๓๕	๖๒๙๖
หนองคาย	๑๓๓,๓๗๑	๐	๙	๘๐๕	๓๒๐
ขอนแก่น	๔๗๒,๓๒๔	๐	๐	๖๒	๘,๐๒๑
ร้อยเอ็ด	๓๔๒,๖๓๒	๐	๔	๙๕๔	๑,๗๖๓
มหาสารคาม	๒๔๘,๐๙๐	๑	๑๖	๑	๓,๕๐๔
รวม	๑,๙๖๐,๙๔๒	๑๖	๘๒	๖,๙๐๖	๒๗,๘๓๕

แหล่งที่มา จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนสตรีในพื้นที่มีทั้งหมด ๑,๙๖๐,๙๔๒ คน จังหวัดที่มีประชากรสตรีสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดร้อยเอ็ด หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน ๑๖ คน สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจ จำนวน ๘๒ คน แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน จำนวน ๖,๙๐๖ คน สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตักงาน จำนวน ๒๗,๘๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๑ , ๐.๐๐๔ , ๐.๓๕๒ และ ๑.๔๑๙ ของประชากรสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๔ กลุ่มครอบครัว

ตารางที่ ๓.๔ แสดงสถานการณ์กลุ่มครอบครัวจำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:ครอบครัว)

จังหวัด	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด	ครอบครัวที่จัด ทะเบียนสมรส	ครอบครัว หย่าร้าง	ครอบครัวที่มีคนใน ครอบครัวกระทำ ความรุนแรงต่อกัน	ครัวเรือน ยากจน
อุดรธานี	๕๑๙,๓๓๘	๔,๖๑๘	๒,๔๙๖	๓๖	๓๑,๗๐๕
เลย	๒๓๐,๗๖๓	๒,๒๙๒	๑,๑๗๕	๕	๑๓,๗๐๕
หนองบัวลำภู	๑๕๔,๙๑๒	๑,๕๓๓	๗๒๐	๑๓	๘,๓๕๑
หนองคาย	๑๘๒,๑๔๘	๑,๕๙๓	๘๑๑	๑๒	๗,๘๙๐
ขอนแก่น	๕๕๖,๒๙๒	๖,๒๓๘	๒,๙๕๑	๖๔	๒๑,๒๒๖
ร้อยเอ็ด	๔๐๐,๘๑๑	๓,๗๙๖	๑,๖๙๖	๓๒	๙,๔๕๑
มหาสารคาม	๓๑๐,๒๖๗	๓,๐๑๘	๑,๓๔๓	๒๙	๖,๐๘๕
รวม	๒,๓๔๔,๕๓๑	๒๓,๐๘๘	๑๑,๑๙๒	๑๘๔	๙๘,๔๑๓

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

(๑) ข้อมูลจากสถิติประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย ข้อมูลครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส ข้อมูลครอบครัวหย่าร้าง

(๒) ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน ที่มาจาก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๓) ครอบครัวยากจน ที่มาจาก ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า Thai People Map and Analytics Platform (TP Map)

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มครอบครัวในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนครอบครัวในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๓๔๔,๕๓๑ ครอบครัว จังหวัดที่มีจำนวนครอบครัวสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดร้อยเอ็ด หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส มีจำนวน ๒๓,๐๘๘ ครอบครัว ครอบครัวหย่าร้างมีจำนวน ๑๑,๑๙๒ ครอบครัว ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำ ความรุนแรงต่อกัน มีจำนวน ๑๘๔ ครอบครัว ครัวเรือนยากจนมีจำนวน ๙๘,๔๑๓ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๘๕ , ๐.๔๗๗ ๐.๐๐๘ , ๔.๑๘๘ ของจำนวนครอบครัวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ปีขึ้นไป)

ตารางที่ ๓.๕ แสดงสถานการณ์ผู้สูงอายุ จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด	(๑) ผู้สูงอายุที่ ได้รับเบี้ยยังชีพ	(๒) ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการ ทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)			(๓) ผู้สูงอายุ ที่ต้อง ดำรงชีพ ด้วยการ เร่ร่อน ขอทาน	(๔) ผู้สูงอายุมี ที่อยู่ อาศัยไม่ เหมาะสม	(๕) ผู้สูงอายุ ที่บริจาค เบี้ยยัง ชีพ
			ติดสังคม	ติดบ้าน	ช่วยเหลือ ตัวเองไม่ ได้ (ติดเตียง)			
อุดรธานี	๒๕๙,๒๑๐	๑๙๐,๑๔๖	๒๕๓,๖๐๖	๔,๕๗๙	๑,๐๒๕	๐	๑๕๐	๓
เลย	๑๒๒,๖๘๕	๑๑๓,๓๔๗	๑๑๙,๕๔๐	๒,๕๖๔	๕๘๑	๗	๕๕	๐
หนองบัวลำภู	๙๐,๐๐๔	๗๗,๔๐๘	๘๖,๐๔๖	๓,๖๔๐	๓๑๘	๓	๑๐๖	๐
หนองคาย	๘๔,๔๒๖	๗๖,๕๕๗	๘๑,๖๒๑	๒,๔๓๕	๓๗๐	๒	๓๘๕	๐
ขอนแก่น	๘๘๑,๓๐๕	๒๙๖,๖๙๔	๘๗๕,๔๒๔	๕,๒๒๔	๖๕๗	๙	๑๑๐	๑๓
ร้อยเอ็ด	๒๔๑,๘๖๖	๒๒๒,๓๒๘	๒๓๗,๔๐๐	๓,๗๑๓	๗๕๓	๕	๕๑	๑
มหาสารคาม	๑๗๗,๘๗๘	๑๔๘,๑๓๕	๑๗๓,๘๒๕	๓,๖๑๒	๔๔๑	๐	๑,๒๙๓	๑
รวม	๑,๘๕๗,๓๗๔	๑,๑๒๔,๖๑๕	๑,๘๒๗,๔๖๒	๒๕,๗๖๗	๔,๑๔๕	๒๖	๒,๑๕๐	๑๘

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

(๑) ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ, ข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอทาน ข้อมูลผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม ข้อมูลผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ

(๒) ข้อมูลผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ที่มาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๕๗,๓๗๔ คน จังหวัดที่มีประชากรผู้สูงอายุสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดร้อยเอ็ด หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๒๔,๖๑๕ คน ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ประกอบด้วย ผู้สูงอายุติดสังคม มี ๑,๘๒๗,๔๖๒ คน ผู้สูงอายุติดบ้าน มี ๒๕,๗๖๗ คน ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (ติดเตียง) มี ๔,๑๔๕ คน ผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอทาน มี ๒๖ คน ผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมมี ๒,๑๕๐ คน ผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ มี ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๔๙ , ๙๘.๓๘๙ , ๑.๓๘๗ , ๐.๒๒๓ , ๐.๐๐๑ , ๐.๑๑๕ , ๐.๐๐๑ ของจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๖ กลุ่มคนพิการ

ตารางที่ ๓.๖.๑ แสดงสถานการณ์คนพิการ จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	
			เบี้ยยังชีพคนพิการ	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
อุดรธานี	๔๕,๒๗๙	๔๕,๓๘๒	๒,๐๗๖	๔๓,๓๐๖
เลย	๒๙,๗๖๗	๒๙,๗๖๗	๒,๙๗๖๗	๑๘,๒๖๓
หนองบัวลำภู	๒๐,๐๘๓	๒๐,๐๘๓	๑๙,๙๑๕	๑๐,๙๑๙
หนองคาย	๑๕,๘๕๖	๑๕,๘๕๖	๑๔,๘๒๘	๓,๐๗๑
ขอนแก่น	๖๓,๑๑๗	๖๓,๑๑๗	๖๓,๑๑๗	๓๖,๕๖๕
ร้อยเอ็ด	๕๑,๒๓๒	๕๑,๒๓๒	๕๑,๒๓๒	๓๐,๐๑๒
มหาสารคาม	๒๘,๔๖๕	๒๘,๔๖๕	๒๘,๔๖๕	๑๖,๑๓๑
รวม	๒๕๓,๗๙๙	๒๕๓,๗๙๙	๒๐๙,๔๐๐	๑๕๘,๒๖๗

ที่มา ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนคนพิการในพื้นที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๙๙ คน จังหวัดที่มีคนพิการสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดร้อยเอ็ด หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่าคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ มีจำนวน ๒๕๓,๗๙๙ คน คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ มีจำนวน ๒๐๙,๔๐๐ คน คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวน ๑๕๘,๒๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ , ๘๒.๕๑ และ๖๒.๓๖ ของจำนวนคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

ตารางที่ ๓.๖.๒ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามสาเหตุความพิการ แยกรายจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	สาเหตุความพิการ						รวม
	พันธุกรรม	โรคติดเชื้อ	อุบัติเหตุ	โรคอื่น ๆ	ไม่ทราบสาเหตุ	มากกว่า ๑ สาเหตุ	
อุดรธานี	๒๑๗	๕๔๑	๔,๑๘๖	๗๙	๓๗,๘๘๕	๒,๓๗๑	๔๕,๒๗๙
เลย	๘๗	๓๐๙	๑,๕๑๕	๓,๖๐๗	๒๓,๔๗๑	๗๗๘	๒๙,๗๖๗
หนองบัวลำภู	๓๓	๑๐๐	๕๐๐	๗๓๗	๑๗,๙๖๕	๗๔๘	๒๐,๐๘๓
หนองคาย	๗๒	๒๓๘	๑,๔๑๓	๒๐	๑๐,๒๔๐	๓,๘๗๓	๑๕,๘๕๖
ขอนแก่น	๒๔๐	๑,๑๑๐	๔,๐๙๔	๑๓,๐๗๒	๔๑,๖๐๗	๒,๙๙๔	๖๓,๑๑๗
ร้อยเอ็ด	๓๖๙	๑,๘๓๙	๗,๑๗๖	๒๑๕	๓๗,๙๙๑	๓,๖๔๒	๕๑,๒๓๒
มหาสารคาม	๑๒๓	๖๑๓	๒,๓๙๒	๒๙	๒๔,๐๙๔	๑,๒๑๔	๒๘,๔๖๕
รวม	๑,๑๔๑	๔,๗๕๐	๒๑,๒๗๖	๑๗,๗๕๙	๑๙๓,๒๕๓	๑๕,๖๒๐	๒๕๓,๗๙๙

ที่มา ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่า จำนวนคนพิการในพื้นที่ทั้ง ๗ จังหวัดมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๙๙ คน โดยพบว่า เมื่อพิจารณาข้อมูลในการจำแนกสาเหตุความพิการ ๖ สาเหตุแล้ว พบว่าไม่ทราบสาเหตุความพิการมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น ๑๙๓,๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๔๔ ของจำนวนสาเหตุความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด รองลงมาคือ พิการจากอุบัติเหตุ พิการจากโรคอื่นๆ พิการมากกว่า ๑ สาเหตุ พิการจากโรคติดเชื้อ และพิการจากพันธุกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ ๓.๖.๓ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ แยกรายจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ความพิการ							
	พิการทางการมองเห็น	พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	พิการทางสติปัญญา	พิการทางการเรียนรู้	ออทิสติก	พิการมากกว่า ๑ ประเภท
อุดรธานี	๕,๑๒๕	๗,๖๑๘	๒๑,๓๓๑	๓,๑๑๕	๓,๓๘๘	๒๔๙	๒๒๐	๒,๒๓๑
เลย	๒๓๗๓	๙,๒๙๕	๑๑,๘๐๒	๓,๔๗๕	๑,๘๕๗	๘๗	๙๙	๗๗๙
หนองบัวลำภู	๑,๙๑๖	๓,๘๒๘	๑๐,๐๙๕	๑,๕๑๙	๑,๓๓๓	๔๗	๕๓	๗๔๘
หนองคาย	๑,๘๗๔	๓,๑๖๗	๗,๑๙๕	๑,๒๒๖	๙๘๗	๑๕๕	๙๕	๑,๐๙๑
ขอนแก่น	๖,๘๙๓	๑๐,๘๒๕	๓๐,๘๑๕	๔,๘๕๒	๔,๔๑๒	๑,๑๒๐	๓๔๔	๓,๑๕๘
ร้อยเอ็ด	๑๐,๓๖๘	๗,๐๒๗	๒๓,๔๕๗	๔,๘๐๑	๒,๘๔๑	๑๔๘	๒๑๕	๒,๓๗๕
มหาสารคาม	๓,๕๙๔	๕,๘๘๘	๑๒,๗๗๖	๒,๗๐๔	๒,๐๓๙	๑๒๔	๑๒๕	๑,๒๑๕
รวม	๓๒,๑๔๓	๔๗,๖๔๘	๑๑๗,๔๗๑	๒๑,๖๙๒	๑๖,๘๕๗	๑,๙๓๐	๑,๑๕๑	๑๑,๕๙๗

ที่มา ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการสูงสุด ๓ อันดับ จะพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวนมากที่สุด คือ ๑๑๗,๔๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๕๓ รองลงมา พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจำนวน ๔๗,๖๔๘ คนและ พิการทางการมองเห็นจำนวน ๓๒,๑๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๘๔ และ ๑๙.๒๔๗ ของจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ตารางที่ ๓.๗ แสดงสถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	คนยากจน (ตกเกณฑ์ จปฐ.)	คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย	ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	ผู้พันโทษ	ผู้ติดเชื้อ HIV
อุดรธานี	๑๑๖,๑๐๑	๙๐	๗,๔๑๒	๑๘๗	๑๙๓
เลย	๔๓,๕๓๐	๒๘	๑,๑๔๕	๑๐	๓๓
หนองบัวลำภู	๓๔,๓๕๕	๑๖	๐	๐	๒,๓๕๕
หนองคาย	๒๗,๙๐๒	๓๕	๔,๗๙๗	๐	๒๘
ขอนแก่น	๗๖,๗๓๓	๑๔๔	๐	๑๖๖	๒,๘๘๘
ร้อยเอ็ด	๓๓,๕๕๒	๖	๐	๐	๖๗
มหาสารคาม	๒๒,๗๔๙	๑๓	๐	๐	๔๓
รวม	๓๕๔,๙๒๒	๓๓๒	๑๓,๓๕๔	๓๖๓	๕๖๐๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

หมายเหตุ นิยาม ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติและภัยสงคราม รวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบอันจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น” โดย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาข้อมูลรายประเด็นพบว่า คนยากจน (ตกเกณฑ์จปฐ.) มีจำนวน ๓๕๔,๙๒๒ คน คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย มีจำนวน ๓๓๒ คน ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร มีจำนวน ๑๓,๓๕๔ คน ผู้พันโทษ จำนวน ๓๖๓ คนและผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๕๖๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๗๕ , ๐.๐๐๔ , ๐.๑๘๓ , ๐.๐๐๔ และ ๐.๐๗๗๐ ของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

ส่วนที่ ๔

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัด

๔.๑ สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ตาราง ๔.๑.๑ แสดงกลุ่มคนเป่าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP แยกรายมิติ
รายจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	*จำนวนคนจน	ด้านความเป็นอยู่	ด้านการศึกษา	ด้านสุขภาพ	ด้านรายได้	ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ
อุดรธานี	๓๖,๙๓๖	๗,๑๒๒	๘,๗๖๕	๘,๕๒๕	๑๘,๙๒๘	๑๖๐
เลย	๑๕,๗๙๑	๒,๑๕๘	๓,๒๘๐	๖,๕๗๙	๕,๗๐๘	๔๕
หนองบัวลำภู	๑๑,๐๕๙	๒,๔๑๗	๓,๒๑๘	๑,๗๙๐	๕,๓๗๓	๔๓
หนองคาย	๗,๙๔๐	๑,๓๘๖	๑,๕๘๔	๒,๒๕๔	๓,๙๕๑	๓๒
ขอนแก่น	๒๓,๔๒๔	๒,๕๐๑	๗,๐๔๔	๕,๐๓๐	๑๑,๔๑๖	๑๓๘
ร้อยเอ็ด	๑๒,๐๙๐	๑,๗๓๗	๒,๕๗๐	๒,๑๘๕	๖,๙๗๘	๑๑
มหาสารคาม	๗,๕๑๒	๙๑๑	๑,๓๓๐	๑,๑๖๙	๔,๘๐๖	๒๙
รวม	๑๑๔,๗๕๒	๑๘,๒๓๒	๒๗,๗๙๑	๒๗,๕๓๒	๕๗,๒๑๐	๔๕๘

ที่มา ฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP สำนักงานการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ คนจนเป่าหมาย คือ คนจนที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน เนื่องจากเป็นคนที่ได้รับการสำรวจว่าจน (survey-based) จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และยังมีบางทะเบียนว่าจนอีกด้วย (register-based) จาก ข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ กระทรวงการคลัง สำหรับข้อมูลปี ๒๕๖๕ เป็นการบูรณาการข้อมูลระหว่าง จปฐ ๒๕๖๔ และ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงประเด็นของกลุ่มคนเป่าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP แยกรายมิติในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จ.ขอนแก่น พบว่ามีจำนวนคนจนในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๔,๗๕๒ คน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นจำแนกรายมิติในพื้นที่จะเห็นว่า กลุ่มคนเป่าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านความเป็นอยู่ มีจำนวน ๑๘,๒๓๒ คน กลุ่มคนเป่าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๗,๗๙๑ คน กลุ่มคนเป่าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านสุขภาพมีจำนวน ๒๗,๕๓๒ คน กลุ่มคนเป่าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านรายได้อีกมีจำนวน ๕๗,๒๑๐ คน กลุ่มคนเป่าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๔๕๘ คน

ตาราง ๔.๑.๒ แสดงข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง รายจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.๕ จ.ขอนแก่น

(หน่วย:ครัวเรือน)

จังหวัด	*จำนวนครัวเรือน เปราะบาง	ครัวเรือนที่อยู่ อาศัยไม่มั่นคง	**ระดับความเปราะบางของครัวเรือน			
			ระดับ ๐	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓
อุดรธานี	๑๐,๒๗๒๘	๒,๖๗๗	๙๙,๒๗๔	๑,๘๙๓	๓,๕๖๑	๙๓๑
เลย	๕,๖๖๑	๑,๕๖๙	๔๕,๖๐๒	๑,๘๗๗	๒,๘๐๔	๖๑๓
หนองบัวลำภู	๓๓,๓๒๕	๑,๑๗๘	๓๐,๙๖๙	๒๕๒	๑,๓๔๘	๗๕๖
หนองคาย	๓๘,๗๒๗	๙๖๐	๓๖,๕๓๖	๑,๑๑๘	๘๔๑	๒๓๒
ขอนแก่น	๑๐๘,๒๕๗	๔,๘๙๖	๗๖,๖๔๘	๑๑,๗๘๐	๑๖,๘๓๘	๒,๙๙๑
ร้อยเอ็ด	๗๙,๗๒๘	๒,๖๓๘	๗๐,๖๔๕	๒,๖๗๘	๕,๐๔๐	๑,๓๖๕
มหาสารคาม	๕๗,๑๗๘	๒,๕๑๗	๗,๔๙๓	๗๓	๒๕๓	๕๙
รวม	๔๒๕,๖๐๔	๑๖,๔๓๕	๓๖๗,๑๖๗	๑๙,๖๗๑	๓๐,๖๘๕	๖,๙๔๗

ที่มา กองตรวจราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

*นิยาม ครัวเรือน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันและกินอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกันจำนวน ๖ เดือน เป็นอย่างน้อย โดยจำแนกออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๑. ครัวเรือนคนเดียว ได้แก่ ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยบุคคลคนเดียวโดยไม่เกี่ยวข้องเป็นสมาชิกของครัวเรือนอื่นใดที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรือบุคคลคนเดียวอาศัยอยู่ตามลำพังในบ้านหลังหนึ่ง

๒. ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ได้แก่ ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป อยู่รวมกันในบ้านเดียวกันหรือส่วนหนึ่งของบ้าน และร่วมกันในการจัดหาและใช้สิ่งอุปโภค บริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพของบุคคลกลุ่มนั้น บุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติกัน หรือไม่เป็นญาติกันเลย

ครัวเรือนเปราะบาง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เช่น ครอบครัวยากจนที่มีเด็กเล็ก แม่เลี้ยงเดี่ยว ผู้สูงอายุ คนพิการ สามารถแบ่งระดับความเปราะบางได้ ดังนี้

ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๐ หมายถึง ครัวเรือนที่ไม่ตกมิติเรื่องรายได้และมีบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิง

ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๑ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีปัญหาที่อยู่อาศัย

ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๒ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ๑ - ๒ คน

ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๓ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมากกว่า ๒ คน

ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย คือ ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ต่อคน ต่อปี

ภาวะพึ่งพิง หมายถึง คนที่ต้องได้รับการดูแล/ช่วยเหลือจากคนอื่น (อาทิ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น)

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงประเด็นของข้อมูลครัวเรือนเปราะบางในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จ.ขอนแก่น พบว่ามีจำนวนครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๒๕,๖๐๔ ครัวเรือน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นในพื้นที่จะเห็นว่า ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงมีจำนวน ๑๖,๔๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๖๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และหากพิจารณาระดับความเปราะบางของครัวเรือนจะพบว่า ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๐ มีจำนวน ๓๖๗,๑๖๗ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๑ มีจำนวน ๑๙,๖๗๑ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๒ มีจำนวน ๓๐,๖๘๕ ครัวเรือน และครัวเรือนเปราะบางระดับ ๓ มีจำนวน ๖,๙๔๗ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๖๙ ๔.๖๒๑ , ๗.๒๐๙ , ๑.๖๓๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขต
รับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น มีการดำเนินกิจกรรมดังนี้

๑. ดำเนินการกรองข้อมูลครัวเรือนเปราะบางจากระบบ TPMAP จำนวน ๔๒๕,๖๐๔ ครัวเรือนของ
จังหวัดได้สำเร็จร้อยละ ๑๐๐ และครัวเรือนเพิ่มเติม พร้อมทั้งจำแนกระดับความเปราะบางของครัวเรือนใน
พื้นที่

๒. ดำเนินคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายของจังหวัดที่ต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบาง
ตามเป้าหมายที่กำหนดในระบบ TPMAP ของจังหวัด โดยดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบางที่ทับ
ซ้อนกับครัวเรือนยากจน TPMAP ใน ๕ มิติตามสภาพปัญหา ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบาง
ตามขั้นตอนดังนี้

๑) ลงเยี่ยมบ้าน

๒) บันทึกข้อมูลในสมุดพกครอบครัว

๓) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือน

๔) บูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนา
คุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในมิติที่ประสบปัญหา รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบการ
รายงานผลทุกวันอังคารที่ ๑ ของทุกเดือน พร้อมจัดทำคลิปวิดีโอเพื่อเผยแพร่การดำเนินกิจกรรมโครงการฯ
ประจำเดือน

ผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต
กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ดังตารางที่ ๔.๑.๓

ตาราง ๔.๑.๓ แสดงข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามมิติตาม
โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

(หน่วย:ครัวเรือน)

จังหวัด	มิติด้านความเป็นอยู่		มิติด้านการศึกษา		มิติด้านสุขภาพ		มิติด้านรายได้		มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	
	หน่วยงานพม.	ภายนอก	หน่วยงานพม.	ภายนอก	หน่วยงานพม.	ภายนอก	หน่วยงานพม.	ภายนอก	หน่วยงานพม.	ภายนอก
อุดรธานี	๑,๑๑๒	๒๑	๑๑๑	๐	๔๙	๐	๗,๓๙๓	๐	๘,๙๒๗	๐
เลย	๔๕๓	๓๐	๒,๘๔๘	๑๐๕	๑๔๔	๑๔๔	๒,๓๕๒	๒,๓๕๒	๙,๐๓๙	๙,๐๓๙
หนองบัวลำภู	๑๙๘	๐	๖๓๓	๑๕	๑๖๕	๐	๖,๕๑๙	๐	๕,๔๘๐	๐
หนองคาย	๒๖๒	๑๙๗	๙๔๑	๙๔๑	๖๐	๖๐	๕,๑๐๐	๒,๔๐๐	๔๐	๔๐
ขอนแก่น	๓๐๐	๐	๐	๐	๐	๒,๑๘๑	๖,๗๔๗	๐	๑๕,๔๕๙	๐
ร้อยเอ็ด	๗๐	๐	๐	๒,๐๐๐	๐	๐	๔,๑๒๐	๐	๘๘๘	๐
มหาสารคาม	๗๕๕	๓๘๗	๙,๕๔๐	๙,๕๔๐	๓,๗๖๑	๓,๗๖๑	๒๑,๓๐๘	๑๔๑	๘,๗๐๗	๘,๗๐๗
รวม	๓,๑๕๐	๖๓๕	๑๔,๐๗๓	๑๒,๖๐๑	๔,๑๗๙	๖,๑๔๖	๕๓,๕๓๙	๔,๘๙๓	๔๘,๕๔๐	๑๗,๗๘๖

ที่มา กองตรวจราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น พบว่า ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๑๖๕,๕๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๙ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัด หากพิจารณาข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกรายมิติจะเห็นว่า มิติด้านความเป็นอยู่ มีจำนวน ๓,๗๘๕ ครัวเรือน มิติด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๖,๖๗๔ ครัวเรือน มิติด้านสุขภาพ มีจำนวน ๑๐,๓๒๕ ครัวเรือน มิติด้านรายได้ มีจำนวน ๕๘,๔๓๒ ครัวเรือน มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๖๖,๓๒๖ ครัวเรือน

๔.๒ สถานการณ์ภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19

ตาราง๔.๒.๑ แสดงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ติดเชื้อสะสม	กำลังรักษา	รักษาหาย	เสียชีวิต
อุดรธานี	๒๘,๖๒๕	๖๒๗	๒๗,๘๓๙	๑๕๙
เลย	๑๗,๐๗๔	๙๔๓	๑๖,๐๒๓	๑๐๘
หนองบัวลำภู	๑๐,๙๖๒	๑๙๑	๑๐,๖๙๒	๘๑
หนองคาย	๒๒,๘๓๒	๓๗๓	๒๒,๓๙๒	๖๗
ขอนแก่น	๕๔,๑๘๐	๗,๘๐๔	๔๖,๓๗๖	๑๓๙
ร้อยเอ็ด	๓๙,๗๗๕	๗๓๐	๓๙,๐๔๕	๒๓๓
มหาสารคาม	๒๗,๔๙๐	๖๕๑	๒๖,๘๓๙	๑๖๓
รวม	๒๐๐,๙๓๘	๑๑,๓๑๙	๑๘๙,๒๐๖	๙๕๐

ที่มา รายงานสถานการณ์ COVID-๑๙ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงประจักษ์ของข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จ.ขอนแก่น (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) พบว่ามีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั้งสิ้น ๒๐๐,๙๓๘ คน คิดเป็นอัตราป่วย ๒,๕๘๓.๙๖ ต่อประชากรแสนคน ผู้ติดเชื้อที่กำลังรักษา จำนวน ๑๑,๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๓ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ผู้ติดเชื้อที่รักษาหาย จำนวน ๑๘๙,๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑๖ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และจำนวนผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มี ๙๕๐ คน คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๑๒.๒๒ ต่อประชากรแสนคน

ตาราง ๔.๒.๒ แสดงข้อมูลการได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น

(หน่วย:คน)

จังหวัด	เข็มที่ ๑	เข็มที่ ๒	กระตุ้นเข็มที่ ๓	กระตุ้นเข็มที่ ๔
อุดรธานี	๑,๐๖๒,๘๓๓	๙๘๘,๔๐๑	๔๐๘,๙๙๔	๓๘๔๘๒
เลย	๔๕๑,๙๒๒	๔๒๓,๔๓๓	๑๔๒,๔๖๙	๙,๑๕๕
หนองบัวลำภู	๓๐๐,๖๑๓	๒๗๔,๙๔๙	๗๓,๙๓๐	๕,๔๐๑
หนองคาย	๓๓๒,๒๓๗	๓๐๘,๔๔๕	๑๐๐,๒๘๔	๑๐,๙๖๗
ขอนแก่น	๑,๒๘๘,๐๓๔	๑,๑๘๘,๔๒๐	๕๓๗,๗๕๕	๕๘,๔๓๙
ร้อยเอ็ด	๘๐๐,๑๔๒	๗๓๗,๙๐๖	๒๙๘,๗๗๑	๒๑,๗๒๖
มหาสารคาม	๕๙๕,๐๘๔	๕๔๗,๓๑๕	๒๙๔,๙๗๘	๑๖,๗๕๘
รวม	๔,๘๓๐,๘๖๕	๔,๔๖๘,๘๖๙	๑,๘๕๗,๑๘๑	๑๖๐,๙๒๘

ที่มา MOPH-Immunization Center (IC) กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

จากข้อมูลการได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด ๑๙ ประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น พบว่าประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้รับวัคซีนป้องกันโควิดเข็มที่ ๑ จำนวน ๔,๘๓๐,๘๖๕ คน ประชาชนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโควิดเข็มที่ ๒ จำนวน ๔,๔๖๘,๘๖๙ คน ประชาชนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโควิดกระตุ้นเข็มที่ ๓ จำนวน ๑,๘๕๗,๑๘๑ คน ประชาชนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโควิดกระตุ้นเข็มที่ ๔ จำนวน ๑๖๐,๙๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ , ๕๗.๔๖ , ๒๓.๘๘ และ ๒.๐๖ ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

ตาราง ๔.๒.๓ แสดงข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-๑๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น

จังหวัด	ผู้ป่วย COVID-19 (คน)	ครอบครัวผู้เสียชีวิตจาก COVID-19 (ครอบครัว)	ผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ (คน)	ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ (ครอบครัว)
อุดรธานี	๑๕๐	๘	๓๕๐	๙๓
เลย	๒๗	๐	๓,๗๒๘	๔,๗๘๓
หนองบัวลำภู	๖๑	๓	๑๕๐	๒
หนองคาย	๒๘๐	๑๗	๖,๐๓๗	๑,๑๒๒
ขอนแก่น	๔๖๔	๑	๒,๐๑๗	๔๔๑
ร้อยเอ็ด	๑๘	๘๙	๗๑๓	๗๘๖
มหาสารคาม	๑๖๕	๖	๒,๕๗๕	๔๘๓
รวม	๑,๑๖๕	๑๒๔	๑๕,๕๗๐	๗,๗๑๐

ที่มา รายงานข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-๑๙ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

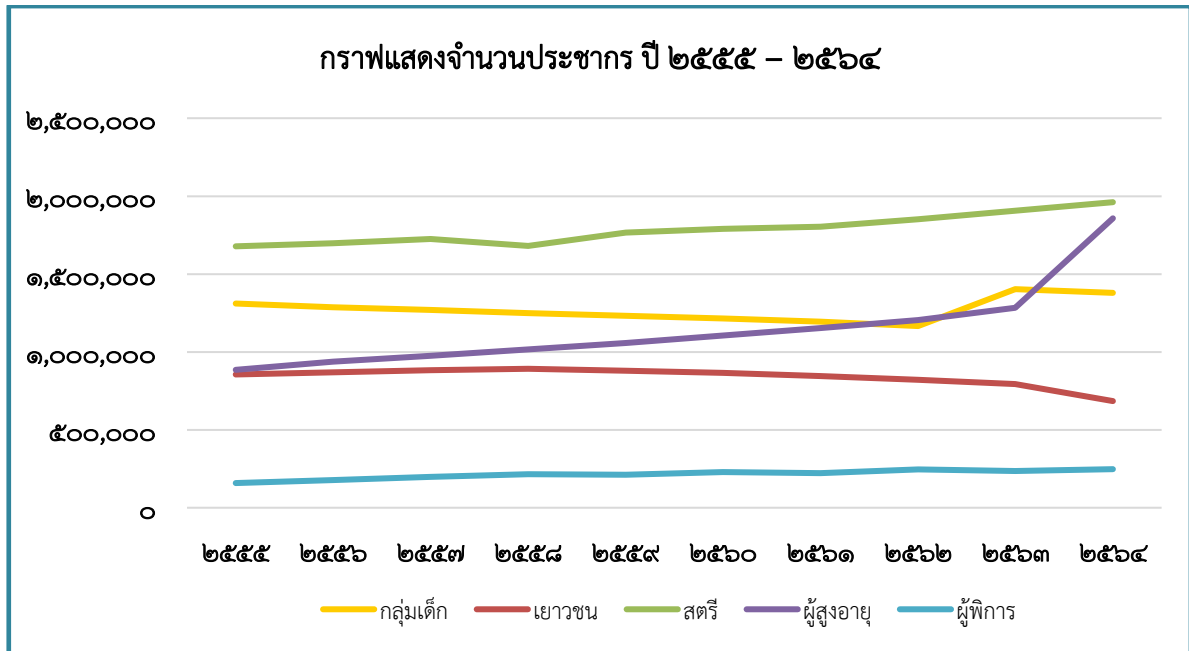
จากข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-1๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) จะเห็นว่า ผู้ป่วย COVID-1๙ ได้รับการช่วยเหลือรวมทั้งสิ้น ๑,๑๖๕ ราย ครอบครัวผู้เสียชีวิตจาก COVID-1๙ ได้รับการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๑,๑๖๕ ครอบครัว ผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ มีจำนวน ๑๕,๕๗๐ ราย ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ ๗,๗๑๐ ครอบครัว และหากพิจารณากลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-1๙ ได้รับการช่วยเหลือจำนวนทั้งสิ้น ๔,๘๘๔ ราย โดยแบ่งออกเป็นรูปแบบการช่วยเหลือเป็นตัวเงิน รวมทั้งสิ้น ๖,๕๒๖,๗๔๒ บาท เครื่องอุปโภค-บริโภค อันประกอบด้วย ถูยั้งซีพ ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม ข้าวกล่อง ของใช้ในชีวิตประจำวัน นมเด็กแรกเกิด ผ้าอ้อมเด็ก/ผู้ใหญ่ เป็นต้น ตลอดจนการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน ๖๓ หลัง และการช่วยเหลือด้านสังคม สงเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น ๑,๗๕๙ ราย

ส่วนที่ ๕

การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ของสสว.๕ จ.ขอนแก่น

แผนภูมิที่ ๕.๑ กราฟแสดงแนวโน้มจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

๕.๑ กลุ่มเด็ก

กลุ่มประชากรเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๘๐,๐๐๖ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรเด็กในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๓ จากนั้นเริ่มลดลงในปีปัจจุบัน (แผนภูมิที่ ๕.๑) และหากพิจารณาข้อมูลรายประเด็นในกลุ่มเด็ก พบว่า เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีเพียง ๒๑๗,๑๔๖ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๙ ของจำนวนประชากรเด็กที่มีอายุ ๐-๖ ปี (๔๕๘,๑๗๖ คน) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ ซึ่งสาเหตุมาจากเด็กไม่อยู่ในเกณฑ์ตามคุณสมบัติการได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อันได้แก่ เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจได้แก่ เงินสงเคราะห์บุตรจากกองทุนประกันสังคม สวัสดิการข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรืออยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานสงเคราะห์ของรัฐ หรือครัวเรือนที่สมาชิกในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า ๓,๐๐๐ บาทต่อคนต่อเดือน หรือมากกว่า ๓๖,๐๐๐ บาทต่อปี อีกทั้งยังพบประเด็นเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดีเด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวและเด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีจำนวนที่ลดลงจากปีที่ผ่านมา แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือพบประเด็นเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น จากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่๑/๖๔ และ ๒/๖๔ จะเห็นได้ว่ามีเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ของจำนวนเด็กหลุดนอกระบบการศึกษาทั้งประเทศ ซึ่งสาเหตุมาจากปัญหาด้านครอบครัว เนื่องจากนักเรียนที่หลุดระบบการศึกษาส่วนใหญ่

มีฐานะยากจน มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ครอบครัวหย่าร้าง ต้องช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัว ประกอบกับมีพี่น้องหลายคนอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย จึงทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบได้ ๒) ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนในช่วงโควิด ๑๙ ทำให้เรียนไม่ทัน จึงหยุดเรียน ประกอบกับผู้ปกครองพาเด็กไปทำงานรับจ้าง ส่งผลกระทบต่อการติดตามตัวเด็ก สถานการณ์เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา กลายเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญ และจำเป็นต้องเร่งหาทางแก้ไขโดยการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็ก ทำให้รัฐบาลและทุกหน่วยงานมีแนวทางการแก้ปัญหาเชิงรุกผ่านโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” ผ่านความร่วมมือระหว่าง ๓ หน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) พร้อมด้วย ๑๑ พันธมิตรจากหน่วยงานภาครัฐ ขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กที่หลุดออกจากระบบ การศึกษา ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ให้ได้รับการ ศึกษาที่ดีมีคุณภาพ โดยตั้งเป้าตัวเลขเด็กหลุดจากระบบการศึกษาต้องเป็นศูนย์

๕.๒ กลุ่มเยาวชน

กลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๘๔,๔๒๗ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าจำนวนเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง (แผนภูมิที่ ๕.๑) และหากพิจารณาข้อมูลเยาวชนรายประเด็น พบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งสาเหตุมาจากการเติบโตในยุคของสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถติดต่อสื่อสารสะดวกขึ้น ซึ่งผู้ปกครองอาจตามไม่ทันพฤติกรรมของบุตรหลาน สาเหตุปัญหาทางสังคมของเยาวชนกลุ่มพฤติกรรมเสี่ยงในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัด เกิดจากครอบครัวที่ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควรจนทำให้ขาดความรักความอบอุ่น เช่น ผู้ปกครองเข้าข้างบุตรหลานของตนเองและยุยงปลุกฝังค่านิยมไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ผู้ปกครองเลี้ยงดูแบบตามใจและ การใช้สื่อออนไลน์ไปขัดขวางการควบคุมจากผู้ปกครองทำให้ขาดที่ปรึกษาที่ดี เมื่อเกิดพบเจอกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ตลอดจนจนความเจริญก้าวหน้าในด้านวัตถุนำไปสู่การประพฤตินทางที่ผิดโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมอันดีงาม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมและผลกระทบนั้นอาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ (จรัญ พรหมอยู่, ๒๕๔๑) จากผลการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนตั้งแต่อดีต เหล่า เมายา สูบบุหรี่ ตลอดจนคดีอาชญากรรมต่าง ๆ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๖๑) เกิดจากการขาดสติยั้งคิด ไตร่ตรอง และการควบคุมตนเอง จนทำให้เกิดปัญหาสังคมที่ยากต่อการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นจากอดีตถึงปัจจุบันปัญหาการใช้ความรุนแรง ยาเสพติด และมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่ถูกต้อง เป็นปัญหาที่ยังวนเวียนอยู่ในหมู่วัยรุ่น เป็นต้น และในทางกลับกันพบว่า เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศมีจำนวนที่ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมาจากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน การตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงของสถานการณ์ดังกล่าวจนมีแนวทางป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด

๕.๓ กลุ่มสตรี

จากข้อมูลสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๙๖๐,๙๔๒ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่า ประชากรสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แผนภูมิที่ ๕.๑) และหากพิจารณาข้อมูล รายประเด็น พบว่า สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ และ สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ มีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมาจากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับสตรี การตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงของสถานการณ์ ดังกล่าวจนมีแนวทางป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด และประเด็นแม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน ในพื้นที่กลุ่ม จังหวัดก็มีจำนวนลดลงเช่นกัน แต่ในทางกลับกันพบจำนวนสตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตงงาน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากการปิดกิจการของสถานประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด ๑๙ และเศรษฐกิจ ยังไม่ฟื้นตัว ส่งผลให้ถูกเลิกจ้างและตงงานของสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

๕.๔ กลุ่มครอบครัว

กลุ่มครอบครัวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒,๓๔๔,๕๓๑ ครอบครัว ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และหากพิจารณาข้อมูล รายประเด็นครอบครัวที่ในประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง พบปัญหาการหย่าร้างของครอบครัวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสถิติของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ในปี ๒๕๖๔ อัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๘.๔๘ มีผู้จดทะเบียนสมรส ๒๓,๐๘๘ คู่ หย่าร้าง ๑๑,๑๙๒ คู่ เฉลี่ยหย่าร้างวันละ ๓๐ คู่ สาเหตุของการหย่าร้างในปัจจุบันนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของครอบครัวยุคใหม่ เป็นครอบครัวเดี่ยวคืออยู่กันเฉพาะพ่อแม่ลูก ความอดทนต่อปัญหาในครอบครัวอาจน้อยลงเนื่องจากทั้ง ๒ ฝ่ายต่างมีงานทำมีรายได้ ประเด็นต่อยังพบ ปัญหาครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน เนื่องจากสภาพความตึงเครียดที่เกิดจากสมาชิก ในครอบครัว ในช่วงระยะเวลาของการระบาดของเชื้อ COVID ๑๙ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประชากร วัยทำงานต้องเผชิญกับการทำงานเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในครอบครัวแล้ว ยังต้องดูแลสมาชิกในภาวะพึ่งพิงด้วย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ต้องการการเอาใจใส่จากลูกหลาน ทำให้ผู้สูงวัยเรียกร้องแต่เมื่อไม่ได้ตามที่เรียกร้อง จนนำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งกันในครอบครัว รวมถึงความเข้าใจที่ไม่ตรงกันอาจดูแล จึงก่อให้เกิด ความเครียดจึงเป็นอีกปัจจัยของความรุนแรงในครอบครัวได้เช่นกัน ขณะเดียวกัน ด้วยสภาพเศรษฐกิจแบบที่ เป็นอยู่ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ เพราะเรื่องงานก็ไม่มั่นคง จึงเกิดความเครียดและนำไปสู่ การกระทบกระทั่งกันได้ง่าย ในประเด็นครัวเรือนยากจนพบว่า มีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมาที่ร้อยละ ๕๘.๑๖ ซึ่งเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดใน เขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น มีการดำเนินกิจกรรมบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่าย หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนใน ๕ มิติ อันได้แก่ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านสุขภาพ มิติด้านรายได้และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ

๕.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๘๕๗,๓๗๔ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่า ประชากรสูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แผนภูมิที่ ๕.๑) และหากพิจารณาข้อมูล รายประเด็นพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๔๙ ของจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ซึ่งร้อยละ ๓๙.๔๕๑ ของผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพในพื้นที่ สาเหตุ มาจากเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงกับหลักเกณฑ์ เช่น เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่น ใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทนรายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็น ประจำ และสิ่งที่น่าสนใจ คือพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) มีประชากร อายุ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๒๓.๘๘ ของประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และอีก ๙ ปีข้างหน้าคาดว่าจะเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aged Society) จากสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุที่กำลังจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการเตรียมความพร้อม ก่อนการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุและมีการสร้างระบบการดูแลและคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ ครอบคลุมทั้ง ๕ มิติ เพื่อให้เกิดกลไกการส่งเสริม ป้องกัน ฝึกระวัง และช่วยเหลือผู้สูงอายุ ได้อย่างเป็น รูปธรรม ดังนี้

๑) มิติด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต ผ่านกระบวนการสร้างอาชีพและการส่งเสริมอาชีพของคนในครอบครัวให้สามารถหารายได้มาดูแลครอบครัว ตลอดจน การส่งเสริมการออมให้กับกลุ่มเด็ก เยาวชน วัยแรงงาน เพื่อให้เข้าสู่วัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ

๒) มิติด้านสังคม ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่มีพหุพลัง ร่วมขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ ในมิติเชิง พื้นที่ โดย อปท.เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนในการส่งเสริมการร่วมกลุ่มของผู้สูงอายุ เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง และสามารถสร้าง ประโยชน์ให้ผู้อื่น ชุมชน และสังคม

๓) มิติด้านสุขภาพ มีการส่งเสริมสุขภาพทั้ง ๔ มิติ ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านจิตวิญญาณ ในผู้สูงอายุทุกกลุ่ม (กลุ่มติดสังคม ติดบ้าน และติดเตียง) และผลักดันให้มีการมี CG (Care Giver), CM (Case Management), อสม. และ อพม. ในพื้นที่เพื่อดูแลผู้สูงอายุให้มีความแข็งแรง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔) มิติด้านสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ตลอดจนการปรับปรุงและซ่อมแซมสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่พึงประสงค์

๕) มิติด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบูรณาการต่อยอด และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุก มิติแบบองค์รวม โดยใช้ระบบสังคมออนไลน์มาใช้ เช่น การแจ้งข่าวสาร การแจ้งเหตุ อีกทั้งขับเคลื่อนโรงเรียน ผู้สูงอายุ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อให้เกิดเป็นระบบการดูแลและ คุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

๕.๖ กลุ่มคนพิการ

กลุ่มคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๙๙ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓.๒๖ ของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แผนภูมิที่ ๕.๑) และหากพิจารณาข้อมูลพบว่าผู้พิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มีบัตรประจำตัวคนพิการครอบคลุม ๑๐๐% และได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ ๘๒.๕๑ และคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุร้อยละ ๖๒.๓๖ ของจำนวนคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น เมื่อพิจารณาข้อมูลสาเหตุความพิการทั้ง ๖ สาเหตุแล้ว พบว่าไม่ทราบสาเหตุความพิการพบว่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๔๔ ของจำนวนสาเหตุความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด รองลงมาคือ พิการจากอุบัติเหตุ พิการจากโรคอื่นๆ พิการมากกว่า ๑ สาเหตุ พิการจากโรคติดเชื้อและพิการจากพันธุกรรม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการสูงสุด ๓ อันดับ จะพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๕๓ รองลงมา พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจำนวน ๔๗,๖๔๘ คนและ พิการทางการมองเห็นจำนวน ๓๒,๑๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๘๔ และ ๑๙.๒๔๗ ของจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวควรมีการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ได้รับสิทธิที่สำคัญอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครอบคลุมวิถีชีวิตคนพิการ ตั้งแต่ เกิดจนตาย รวมอย่างน้อย ๙ ประการ ได้แก่

๑. จัดสวัสดิการให้คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการให้ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ คนละ ๕๐๐ บาท/เดือนและได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

๒. การจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์

๓. การจัดบริการจัดการศึกษาคนพิการทุกคนให้มีสิทธิเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี รวมถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรชั้นสูง และระดับปริญญาตรี

๔. การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการของเอกชนและหน่วยงานของรัฐเข้าทำงานในอัตราส่วนจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ๕๐ คน ต่อ คนพิการ ๑ คน ทั้งนี้หากสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ ด้วยการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการอย่างสมเหตุสมผล ส่วนหน่วยงานราชการที่ไม่รับคนพิการเข้าทำงานไปต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนฯ แต่ต้องสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการในลักษณะเดียวกัน

๕. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการ เช่น บริการในการเดินทาง บริการขนส่งสาธารณะ บริการข้อมูลข่าวสาร และบริการให้สัตว์นำทางเดินทางกับคนพิการ เป็นต้น ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่สถานประกอบการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการสามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้

๖. คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิขอกู้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยกู้เป็นรายบุคคล คนละไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือกู้เป็นกลุ่มเพื่อช่วยกัน ประกอบอาชีพ ไม่มีดอกเบี้ย แต่ต้องผ่อนส่งภายใน ๕ ปี

๗. คนพิการมีสิทธิได้รับสวัสดิการตามความเหมาะสมอย่างสมเหตุสมผล เช่น ๑) ผู้ช่วยคน พิการ (สำหรับคนพิการระดับรุนแรง) ซึ่งผ่านการฝึกอบรมตามมาตรฐานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์แล้ว ๒) ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่บ้าน หรือสถานที่พัก และ ๓) สถานที่ เลี้ยงดูสำหรับคนพิการไร้ที่พึ่ง เป็นต้น

๘. คนหูหนวกมีสิทธิขอบริการล่ามภาษามือได้ ๕ กรณี ได้แก่ ๑) การใช้บริการทางการแพทย์ และการสาธารณสุข ๒) การสมัครงานหรือการติดต่อประสานงานด้านการประกอบอาชีพ ๓) การร้องทุกข์ การ กล่าวโทษ หรือเป็นพยานในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๔) การเข้าร่วม ประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม รวมทั้งเป็นผู้บรรยายโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นผู้จัดซึ่งมี คนพิการทางการได้ยินเข้าร่วมด้วย และ ๕) บริการอื่นใดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษา มือประกาศกำหนด

๙. ผู้ดูแลคนพิการที่มีรายได้ และต้องเสียภาษีเงินได้ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้คน ละ ๖๐,๐๐๐ บาท

๕.๑.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

จากข้อมูลสถานการณ์เชิงประเด็นของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริม และสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่กลุ่มจังหวัดพบว่า มีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาใน กลุ่มดังกล่าว อันได้แก่ จัดสรรงบประมาณด้านการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและ เศรษฐกิจโดยรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกการสวัสดิการสงเคราะห์ เช่น การมีเงินทุนประกอบอาชีพ และการมอบเครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนมีแผนบูรณาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ผู้รับ การสงเคราะห์ได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และครบวงจรทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ และปัจจัยพื้นฐานด้าน อื่นๆ เช่น การบูรณาการร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุขหรือโรงพยาบาล สำนักงานเขต สำนักพัฒนาสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้านการให้บริการจัด สวัสดิการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ลด ความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการจัดสวัสดิการสงเคราะห์ โดยมีการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิด้านสวัสดิการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสให้มีความหลากหลาย ช่องทางการขอรับ การสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิได้เข้าถึงสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น โดยสนับสนุนให้มีการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งเครือข่ายความร่วมมือทั้งทางด้านความรู้ เทคโนโลยี เป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง และเครือข่ายแสวงหาผู้ด้อยโอกาส เป็นการเพิ่มช่องทางการช่วยเหลือด้านการรักษา สิทธิของผู้ด้อยโอกาสที่พึงจะได้รับจากหน่วยงานภาครัฐ และเพิ่มโอกาสการรับสวัสดิการสงเคราะห์จาก หน่วยงานภาครัฐของผู้ด้อยโอกาส

ส่วนที่ ๖

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๖.๑ บทสรุป

ด้านที่ตั้งและอาณาเขต สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๗ จังหวัด มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบรวมกัน ๕๔,๔๐๖.๕๓ ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น ๓๔,๐๗๐,๗๗๒ ไร่ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบ ได้แก่ ๑.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู) ตั้งอยู่เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๘ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๐-๑๐๓ องศาตะวันออก ๒.กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด) ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕-๑๘ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๑-๑๐๓ องศา ตะวันออกซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจังหวัดเลยและจังหวัดหนองคายที่เป็นจังหวัดชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ด้านการปกครอง รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย ๑๐๘ อำเภอ ๘๙๑ ตำบล ๑๐,๙๒๔ หมู่บ้าน เมืองปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๙๔๕ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗ แห่ง เทศบาลนคร ๒ แห่ง เทศบาลเมือง ๒๕ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๔๒ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๖๖๗ แห่ง

ด้านประชากร มีจำนวนประชากร ทั้งสิ้น ๗,๗๗๖,๓๖๒ คน แบ่งเป็น ประชากรเพศชาย มีจำนวน ๓,๖๑๙,๐๓๘ คน ประชากรเพศหญิง มีจำนวน ๔,๑๖๗,๒๙๕ คน ประชากรส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๖-๕๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๖ ของจำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านสาธารณสุข มีจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ทั้งสิ้น ๑,๔๒๔ แห่ง แบ่งออกเป็นโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) จำนวน ๓ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) จำนวน ๗ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) จำนวน ๙๙ แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) จำนวน ๑๐๘ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๑,๑๔๒ แห่ง และอื่นๆ จำนวน ๕๕ แห่ง ทั้งนี้จากการเปรียบเทียบจำนวน รพ.สต. กับจำนวนตำบลทั้งหมดในพื้นที่ ทั้ง ๗ จังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดมี รพ.สต. ประจำตำบล และบางตำบลนั้นมี รพ.สต.มากกว่า ๑ แห่ง ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขเบื้องต้นในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

สาเหตุการตายจากโรคต่างๆ ในพื้นที่ ปี ๒๕๖๕ (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค.- ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕) พบว่า โรคภัยชราและโรคเสื่อมของสมองในวัยชรา เป็นสาเหตุการตาย อันดับที่ ๑ มีจำนวน ๑,๘๓๒คน รองลงมาคือ หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียดมีจำนวน ๑,๓๗๓ คน,เบาหวานชนิดที่ไม่ต้องพึ่งอินซูลินไม่มีภาวะแทรกซ้อน มีจำนวน ๖๕๐ คน โรคเสื่อมของสมองในวัยชรา มิได้จำแนกไว้ที่ใด มีจำนวน ๖๒๐ คนและความดันโลหิตสูงไม่ทราบสาเหตุ (ปฐมภูมิ) มีจำนวน ๔๘๖ ตามลำดับ คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๒๓.๕๕ , ๑๗.๑๙ , ๘.๓๕ , ๗.๙๗ และ๖.๒๔ ต่อแสนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ

ด้านการศึกษา มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๖,๓๘๐ แห่ง มีสถานศึกษาในระบบจำนวน ๖๒๘๔ แห่ง แบ่งออกเป็นสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. จำนวน ๔,๔๗๑ แห่ง สถาบันเอกชน จำนวน ๔๘๓ แห่ง สถาบันอุดมศึกษา มีจำนวน ๓๓ แห่ง สถาบันอาชีวศึกษา จำนวน ๑๐๘ แห่ง สังกัดสำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๒๖๔ แห่ง สถาบันท้องถิ่น มีจำนวน ๙๓๗ แห่ง มีจำนวนนักเรียน นักศึกษา ทั้งสิ้น ๑,๓๖๗,๓๙๑ คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับประถมศึกษา รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอนุบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปริญญาตรี ระดับปวช.และระดับ ปวส. หากพิจารณาข้อมูลจากสถิติแล้ว เราจะเห็นได้ว่า นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ที่จะเลือกศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ในส่วนของการศึกษานอกระบบ ได้แก่ กศน. มีจำนวน ๙๖ แห่ง จากการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่าจำนวน ผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนในปีที่ผ่านมา มีจำนวนลดลงในทุกๆปี และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ เนื่องจาก ประชากรวัยเรียนในปัจจุบันรับการศึกษาในระบบมากขึ้น

จากข้อมูลนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น จากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่๑/๖๔ และ ๒/๖๔ จะเห็นได้ว่ามีเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ของจำนวน เด็กหลุดนอกระบบการศึกษาทั้งประเทศ หากพิจารณารายสังกัดจะพบว่านักเรียนที่หลุดออกจากระบบ การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีจำนวนมากที่สุด จำนวน ๓,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙๑ รองลงมา ได้แก่ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย (กศน.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตามลำดับ

ด้านแรงงาน ภาพการณ์มีงานทำของประชากรพบว่ากำลังแรงงาน มีทั้งสิ้น ๘,๕๑๘,๒๗๘ คน แบ่งเป็น ผู้มีงานทำจำนวน ๕,๑๖๗,๒๖๖ คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน ๔๗,๐๘๔ คน และมีผู้ว่างงานสูง ถึง ๓,๓๐๓,๘๕๘ คน และในส่วนของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) จะเห็นได้ว่า จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือในปีที่ผ่านมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และ มีจำนวนลดลงในปีพ.ศ.๒๕๖๓ มีจำนวน ๑๖,๑๑๙ คน

ด้านที่อยู่อาศัย จำนวนชุมชนผู้มีรายได้ต่ำของ กลุ่มจังหวัด พบว่ามีจำนวนชุมชนผู้มีรายได้ต่ำ ทั้งสิ้น ๕๒ ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนแออัด จำนวน ๓๘ แห่ง และชุมชนชานเมืองจำนวน ๖ แห่ง และชุมชน ชานเมืองจำนวน ๘ แห่ง มีบ้านจำนวน ๒๖๘๔ หลัง มีครัวเรือน ๒๘๐๘ ครัวเรือน และมีประชากร จำนวน ๑๑,๒๑๑ คน

ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ข้อมูลการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในเขตพื้นที่ พบว่า อัตราการขยายตัวของ GPP ทั้ง ๗ จังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงทุกๆ ปี หากพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด ต่อหัว (GPP per capita) ของกลุ่มจังหวัดย้อนหลัง ๓ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) พบว่าผลิตภัณฑ์ภาคและ จังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่เริ่มมีจำนวนลดลงในปี ๒๕๖๔ ข้อมูลรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่ม จังหวัดปี พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔ เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง ๓ ปี พบว่ามี ๔ จังหวัดที่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อ เดือนต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย หนองบัวลำภูและมหาสารคาม

ข้อมูลแสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของกลุ่มจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ การเปรียบเทียบข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังพบว่าแนวโน้มการมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่สูงขึ้นในทุกๆ ปี เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมในกลุ่มจังหวัด พบว่าวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ๓ อันดับแรก ได้แก่ ๑.เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ๒.เพื่อใช้ทำการเกษตร ๓.เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน

ข้อมูลองค์กรภาคีเครือข่าย ประกอบด้วยองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๓๘๖ แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๖๗๑ แห่ง กองทุนสวัสดิการสังคม จำนวน ๗๙๖ แห่ง สภาองค์กรคนพิการ จำนวน ๑๐๓ แห่ง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๕๔๕ แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๒๔๓ แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน ๙๒๑ แห่ง ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.) จำนวน ๙๑๘ แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน ๓๔,๑๑๘ คน ข้อมูลคลังปัญญาผู้สูงอายุจำนวน ๑,๘๔๒ คน และสภาเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๐,๐๘๓ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มประชากรเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๘๐,๐๐๖ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรเด็กในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ และเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๓ จากนั้นเริ่มลดลงในปีปัจจุบัน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๑๗,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๙ ของจำนวนประชากรเด็กที่มีอายุ ๐-๖ ปี (๔๕๘,๑๗๖ คน) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีจำนวน ๑๒๒ คน เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี จำนวน ๒๙ คน เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว จำนวน ๒,๔๖๒ คน เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน ๕๗๖ คน เด็กนอกระบบ จำนวน ๖,๖๓๖ คน และเด็กไร้สัญชาติจำนวน ๒๐๘ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขต รับผิดชอบของสสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๘๔,๔๒๗ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าจำนวนเยาวชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๑,๐๘๔ คน เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศ จำนวน ๓๖ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว. ๕ จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ.๒๕๖๔ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๙๖๐,๙๔๒ คน จากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรสตรีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากข้อมูลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน ๑๖ คน สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจ จำนวน ๘๒ คน แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน จำนวน ๖,๙๐๖ คน สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน จำนวน ๒๗,๘๓๕ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มครอบครัวในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนครอบครัวในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๓๔๔,๕๓๑ ครอบครัว ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส มีจำนวน ๒๓,๐๘๘ ครอบครัว ครอบครัวหย่าร้างมีจำนวน ๑๑,๑๙๒ ครอบครัว ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน มีจำนวน ๑๘๔ ครอบครัว ครอบครัวเรื้อนยากจนมีจำนวน ๙๘,๔๑๓ ครอบครัว

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๕๗,๓๗๔ คนจากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าประชากรสูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นตามสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รายประเด็นจะพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๒๔,๖๑๕ คน ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ประกอบผู้สูงอายุติดสังคม มี ๑,๘๒๗,๔๖๒ คน ผู้สูงอายุติดบ้าน มี ๒๕,๗๖๗ คน ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (ติดเตียง) มี ๔,๑๔๕ คน ผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอดทาน มี ๒๖ คน ผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม มี ๒,๑๕๐ คน ผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ มี ๑๘ คน

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.๕ จังหวัดขอนแก่น พบว่าจำนวนคนพิการในพื้นที่ที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๕๓,๗๙๙ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๓.๒๖ ของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดจากข้อมูลย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๔) แสดงให้เห็นว่าคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และหากพิจารณาข้อมูลพบว่าผู้พิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีบัตรประจำตัวคนพิการครอบคลุม ๑๐๐% และได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ ๘๒.๕๑ และคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุร้อยละ ๖๒.๓๖ ของจำนวนคนพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณาข้อมูลสาเหตุความพิการ ทั้ง ๖ สาเหตุแล้ว พบว่าไม่ทราบสาเหตุความพิการพบว่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๔๔ ของจำนวนสาเหตุความพิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณาข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ จะพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๕๓

สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาข้อมูลรายประเด็นพบว่า คนยากจน (ตกเกณฑ์ จปฐ.) มีจำนวน ๓๕๔,๙๒๒ คน คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย มีจำนวน ๓๓๒ คน ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร มีจำนวน ๑๓,๓๕๔ คน ผู้พันโทช จำนวน ๓๖๓ คนและผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๕,๖๐๗ คน

สถานการณ์เชิงประเด็นของกลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP แยกรายมิติในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พบว่ามีจำนวนคนจนในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๔,๗๕๒ คน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นจำแนกรายมิติในพื้นที่จะเห็นว่า กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านความเป็นอยู่ มีจำนวน ๑๘,๒๓๒ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๗,๗๙๑ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านสุขภาพมีจำนวน ๒๗,๕๓๒ คนกลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านรายได้มีจำนวน ๕๗,๒๑๐ คน กลุ่มคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๔๕๘ คน

สถานการณ์เชิงประเด็นของข้อมูลครัวเรือนเปราะบางในเขตพื้นที่ พบว่ามีจำนวนครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๒๕,๖๐๔ ครัวเรือน หากพิจารณาข้อมูลจากประเด็นในพื้นที่ที่จะเห็นว่า ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงมีจำนวน ๑๖,๔๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๖๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดระดับความเปราะบางของครัวเรือนระดับ ๐ มีจำนวน ๓๖๗,๑๖๗ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๑ มีจำนวน ๑๙,๖๗๑ ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางระดับ ๒ มีจำนวน ๓๐,๖๘๕ ครัวเรือน และครัวเรือนเปราะบางระดับ ๓ มีจำนวน ๖,๙๔๗ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๖๙ ๔.๖๒๑ , ๗.๒๐๙ , ๑.๖๓๒ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ จากการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น มีการดำเนินกิจกรรมดังนี้จากข้อมูลผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น พบว่า ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๑๖๕,๕๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๙ ของครัวเรือนเปราะบางในพื้นที่กลุ่มจังหวัด หากพิจารณาข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกรายมิติจะเห็นว่า มิติด้านความเป็นอยู่มีจำนวน ๓๗๘๕ ครัวเรือน มิติด้านการศึกษา มีจำนวน ๒๖,๖๗๔ ครัวเรือน มิติด้านสุขภาพมีจำนวน ๑๐,๓๒๕ ครัวเรือน มิติด้านรายได้ มีจำนวน ๕๘,๔๓๒ ครัวเรือน มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีจำนวน ๖๖,๓๒๖ ครัวเรือน

สถานการณ์เชิงประเด็นของข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) พบว่ามีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั้งสิ้น ๒๐๐,๙๓๘ คน คิดเป็นอัตราป่วย ๒,๕๘๓.๙๖ ต่อประชากรแสนคน ผู้ติดเชื้อที่กำลังรักษา จำนวน ๑๑,๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๓ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ผู้ติดเชื้อที่รักษาหาย จำนวน ๑๘๙,๖๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๑๖ ของจำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และจำนวนผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อ COVID-๑๙ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มี ๙๔๐ คน คิดเป็นอัตราป่วยตาย ๑๒.๒๒ ต่อประชากรแสนคน โดยประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้รับวัคซีนป้องกันโควิด ดังนี้เข็มที่ ๑ จำนวน ๔,๘๓๐,๘๖๕ คน เข็มที่ ๒ จำนวน ๔,๔๖๘,๘๖๙ คน กระตุ้นเข็มที่ ๓ จำนวน ๑,๘๕๗,๑๘๑ คน กระตุ้นเข็มที่ ๔ จำนวน ๑๖๐,๙๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ , ๕๗.๔๖ , ๒๓.๘๘ และ ๒.๐๖ ของจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น ตามลำดับ จากข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ พื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ จ.ขอนแก่น (ข้อมูล ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) จะเห็นว่า ผู้ป่วย COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือรวมทั้งสิ้น ๑,๑๖๕ ราย ครอบครัว ผู้เสียชีวิตจาก COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๑,๑๖๕ ครอบครัว ผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ มีจำนวน ๑๕๕๗๐ ราย ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบที่ได้รับการช่วยเหลือ ๗,๗๑๐ ครอบครัว และหากพิจารณากลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-๑๙ ได้รับการช่วยเหลือจำนวนทั้งสิ้น ๔,๘๘๔ ราย โดยแบ่งออกเป็นรูปแบบการช่วยเหลือเป็นตัวเงิน รวมทั้งสิ้น ๖,๕๒๖,๗๔๒ บาท เครื่องอุปโภค-บริโภค อันประกอบด้วย ถุงยังชีพ ข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม ข้าวกล่อง ของใช้ในชีวิตประจำวัน นมเด็กแรกเกิด ผ้าอ้อมเด็ก/ผู้ใหญ่ เป็นต้น ตลอดจนการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย จำนวน ๖๓ หลัง และการช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๕๙ ราย

๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น ประชากรสูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของ สสว.๕ ได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) ซึ่งมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๒๓.๘๘ ของประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และอีก ๙ ปีข้างหน้าคาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aged Society) จากสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่กำลังจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากของกระบวนการปรับตัวทุกช่วงของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพ บทบาทที่มีต่อเศรษฐกิจ บทบาทที่มีต่อสังคม และบทบาทที่มีต่อวัฒนธรรม ผ่านข้อเสนอแนะตามโครงการวิจัยกระบวนการสร้างคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การยกระดับชุมชนอย่างบูรณาการในยุค ๔.๐ (สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น, ๒๕๖๕ น.๑๓๒-๑๓๓) ดังต่อไปนี้

๑) ด้านความสามารถเพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ จึงควรจัดฝึกอบรมเพิ่มความรู้ด้านอาชีพ ต่อยอดทักษะอาชีพ รวมถึงสนับสนุนการทำงานที่มีลักษณะยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา และสถานที่ในการทำงาน โดยเอื้อต่อภาวะสุขภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัยและความสุขในการทำงาน รวมถึงการทำงานงานใกล้บ้านที่สามารถอยู่กับลูกหลาน ตลอดจนงานที่สามารถทำงานที่บ้านได้ นอกจากนี้การสนับสนุนด้านการทำงานจะเพิ่มรายได้เพื่อการดำรงชีพของผู้สูงอายุเองและครอบครัว อันเป็นบทบาทที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณค่าของผู้สูงอายุได้

๒) ภาครัฐควรออกแบบรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนรวมถึงบุคคลใกล้ชิดควรมีกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ หรือเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเข้าถึงสวัสดิการของผู้สูงอายุ หรือการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการสื่อสารกันในครอบครัว นับเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ส่งผลต่อคุณค่าของผู้สูงอายุด้วย

๓) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุสะท้อนถึงสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่ต้องช่วยส่งเสริมหรือดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุยังรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ดังนั้น ภาครัฐควรส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ค่ายครอบครัว เป็นต้น

๔) การถูกยอมรับจากคนในชุมชนเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณค่าของผู้สูงอายุด้วย เช่น การยอมรับผ่านการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ทั้งจากกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังนั้นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านผู้สูงอายุ ควรผลักดันการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการดูแลตนเอง และดูแลสุขภาพ การฝึกอบรมด้านอาชีพ การให้ความรู้เรื่องโรคการปฐมพยาบาลการทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ

๕) ภาครัฐ และครอบครัวสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีอำนาจ หรืออิสระในการตัดสินใจต่าง ๆ เช่น การเลือกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การได้ออกกำลังกาย การได้เลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น และภาครัฐควรประชาสัมพันธ์ และสร้างภาพลักษณ์ใหม่กว่าวัยผู้สูงอายุ ยังเป็นวัยที่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ไม่ได้เป็นภาระของครอบครัว ชุมชนและสังคม

๖) ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ดำเนินกิจกรรมที่สร้างการเป็นผู้สูงอายุต้นแบบที่ดี เช่น การเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม) การได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีผลต่อการรับรู้การมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาดังกล่าว ส่งผลให้ได้รับการยอมรับทางสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้ว่าตนเองยังมีความสำคัญ มีคุณค่าต่อครอบครัว ชุมชนหรือสังคม

๖.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมพบประเด็นเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในเขตรับผิดชอบของสสว.๕ จังหวัดขอนแก่น จากฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่ ๑/๖๔ และ ๒/๖๔ จะเห็นได้ว่ามีเด็กหลุดนอกระบบในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๑ ของจำนวนเด็กหลุดนอกระบบการศึกษาทั้งประเทศ ซึ่งสาเหตุมาจากปัญหาด้านครอบครัว เนื่องจากนักเรียนที่หลุดระบบการศึกษาส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ครอบครัวหย่าร้าง ต้องช่วยพ่อแม่ ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัว ประกอบกับมีพี่น้องหลายคนอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย จึงทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบได้ ๒) ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนในช่วงโควิด ๑๙ ทำให้เรียนไม่ทัน จึงหยุดเรียน ประกอบกับผู้ปกครองพาเด็กไปทำงานรับจ้าง ส่งผลกระทบต่อการติดตามตัวเด็ก สถานการณ์เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา กลายเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญ และจำเป็นต้องเร่งหาทางแก้ไขโดยการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็ก ผ่านแนวทางการขับเคลื่อนงานของพมจ.และทีม One Homeตามโครงการ"พาน้องกลับมาเรียน"ในระดับพื้นที่ได้ดังนี้

๑. ประสานความร่วมมือเชิงนโยบายระดับจังหวัดร่วมกับศึกษาธิการจังหวัดในการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษากับศึกษาธิการจังหวัดและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

๒. ประสานโรงเรียนที่มีรายชื่อนักเรียนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาในพื้นที่ ประสานเพื่อตรวจสอบข้อมูลกลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล “พาน้องกลับมาเรียน” ซึ่งเป็นระบบที่ถูกออกแบบให้เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษา โดยใช้ข้อมูลนักเรียนที่หายไปจากภาคเรียนที่ ๑/๖๔ และ ๒/๖๔ ของหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการแต่ละสังกัด (สพฐ.สอศ.,สช.,กศน.กศศ.) เป็นข้อมูลตั้งต้นในการใช้ค้นหา ติดตาม ช่วยเหลือ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบการมีตัวตนกับฐานข้อมูลกลางกับระบบ Education DataCenter: EDC ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยระบบจะมี ๒ แบบ ได้แก่

๑) เว็บไซต์ “พาน้องกลับมาเรียน” <https://dropout.edudev.in.th> และ

๒) Application “พาน้องกลับมาเรียน”

๓.ประสานความร่วมมือการทำงาน และชี้แจงสร้างความเข้าใจการดำเนินงานกิจกรรมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกันในทุกระดับ(ระดับอำเภอ ระดับตำบล ระดับชุมชน/หมู่บ้าน)

๔.ลงพื้นที่เยี่ยมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจข้อมูลครัวเรือนรับฟังสภาพปัญหาโดยใช้สมุดพกครอบครัวเป็นเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลและบันทึกข้อมูลในระดับบุคคลและครัวเรือน

๕.วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อทราบสภาพปัญหาความต้องการของครัวเรือน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมายระดับบุคคลและครัวเรือน เพื่อป้องกันการหลุดจากระบบการศึกษา

๕.๑ กลุ่มที่มีรายชื่ออยู่ในระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) หรือ TPMAP ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนตามลำดับความเร่งด่วน

๕.๒ กลุ่มที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในระบบ TPMAP ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเปราะบางรายมิติ เพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและหากพบว่าเป็นครัวเรือนเปราะบางดำเนินการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบ TPMAP ต่อไป

๖.จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนตามลำดับความเร่งด่วนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้ความช่วยเหลือ โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

๖.๑ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น) การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่เด็กและครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาเช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค ให้เงินสงเคราะห์ (เงินอุดหนุน) การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการที่พึงได้รับ

๖.๒ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะกลาง เช่น ให้ความรู้ การฝึกอาชีพ การเข้าถึงโอกาส การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของชุมชน การเข้าถึงระบบสารสนเทศ การปรับสภาพแวดล้อม การปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

๖.๓ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนระยะยาว เช่น การมีที่ดินทำกิน การเป็นชุมชนสีเขียว (ปลอดภัยไม่มีการขโมย) การมีพื้นที่สาธารณะ การบรรจุแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนในแผนของระดับท้องถิ่น/จังหวัด

๗.บูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนร่วมกับภาคีเครือข่าย สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนที่ครอบคลุมในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม โดยร่วมกันบูรณาการการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของครัวเรือนในมิติต่างๆ ได้แก่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านเศรษฐกิจและรายได้ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย มิติด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ

๘.การติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ตลอดจนปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๙.รายงานผลการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการ

๑๐. จัดเวลาที่สรุปบทเรียน ดำเนินการถอดบทเรียนที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในระดับพื้นที่ เพื่อนำผลการถอดบทเรียนไปจัดทำเป็นแนวทางและรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตรายครัวเรือนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดองค์ความรู้(Knowledge Management) และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างพื้นที่ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่ต่อไป

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.สถิติรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน.

ค้นเมื่อ ๘ เมษายน ๒๕๖๕,จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per

capita). ค้นเมื่อ ๑ เมษายน ๒๕๖๕,จาก https://datastudio.google.com/u/o/reporting/๗๐๔fe๖๗-ae๖b-๔๓๖๒-๙๐๖๒-๓d๘๙๗๑๘๗๕๙๘๒/page/p_nmxeulqptc

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ

มนุษย์.ข้อมูลการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิดพื้นที่. ค้นเมื่อ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕,จาก <https://datastudio.google.com/reporting/๗๗๔๘๑๙๐๗-b๔๑๔-๔e๖a-๙๐๔e-๐๙๐๑de๒dd๐๖/page/pjFWC>

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น.(๒๕๖๕).กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์.กระบวนการสร้างคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่

การยกระดับชุมชนอย่างบูรณาการในยุค ๔.๐.ขอนแก่น

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕ จังหวัดขอนแก่น.(๒๕๖๕).กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์.คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนงาน ของ พม.ตามโครงการส่งเสริมโอกาสความเสมอภาค

และความเท่าเทียมทางการศึกษา“พาน้องกลับมาเรียน”.(ไม่ได้ตีพิมพ์).

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเลย.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ

มนุษย์.ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดเลย ปี ๒๕๖๕ .เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์.ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๕.เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคาย.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์.ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองคาย ปี ๒๕๖๕.เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์.ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดขอนแก่น ปี ๒๕๖๕.เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด.กระทรวงสาธารณสุข.รายงานสถานการณ์ COVID-๑๙.ค้นเมื่อ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

MOPH-Immunization Center (IC).กระทรวงสาธารณสุข.ข้อมูลการได้รับวัคซีนป้องกัน
ประชาชนในพื้นที่.ค้นเมื่อ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕,จาก <https://dashboard-vaccinheatmap.html>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายสุเมธ	ทรายแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๕
๒. นางอรทัย	แพงโสภา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวเกษสุดา	เพชรก้อน	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๒. นายเศรษฐศักดิ์	มุลตามาศย์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๓. นางสาวปวิพัทธ์	ดวงแสง	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๕. นายภิรนนท์	ภุริพงษ์พิพัฒน์	นักพัฒนาสังคม
๖. นางสาวจิรพร	ชีวขุนทด	นักพัฒนาสังคม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 ขอนแก่น
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

 36/2 หมู่ที่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น 40250

 โทรศัพท์/โทรสาร 043-421249

 E-mail : tpso-5@m-society.go.th

 Facebook : สบง สสว ห้า

www.tpso-5.m-society.go.th

